

โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติด
ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

โดย

พันเอก ตระกูล พุทธิยศ
นายทหารปฏิบัติการประจำ กรมแพทย์ทหารบก
กรมแพทย์ทหารบก

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๖
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

เรื่อง โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย พันเอก ตระกูล พุเจริญยศ วปอ. รุ่นที่ ๕๖

ประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีประวัติการต่อสู้และดำเนินการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดมาอย่างยาวนาน รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี จึงได้ยกปัญหาเสพติดขึ้นเป็นวาระแห่งชาติและเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วน
โดยกำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด รวมถึงกำหนดกลไกการบริหารจัดการโดย
จัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) เป็นกลไกอำนวยการแก้ไข
ปัญหาเสพติดในระดับชาติ และให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ
กระทรวง จนถึงระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการปัญหาเสพติด สำหรับ
พื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดรูปแบบ
เดียวกับจังหวัดอื่น ๆ โดยให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร
(ศพส.กทม.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร ในระดับเขตมีศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.)
เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขต ซึ่งจากผล
การศึกษพบว่าโครงสร้างการดำเนินงานดังกล่าวยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงาน
ในพื้นที่ยังดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) หรือแผนงานที่หน่วยงานต้นสังกัดสั่งการให้
ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะ ต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการและขาดพลังในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถควบคุมและหยุดยั้งสถานการณ์การค้าและแพร่
ระบาดของยาเสพติดซึ่งนับวันจะลุกลามเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่มในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงได้
เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่
กรุงเทพมหานครให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมและลดระดับความรุนแรงของ
สถานการณ์ปัญหาเสพติดมิให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความสงบสุข และความปลอดภัยของ
ประชาชนตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

คำนำ

เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่อง โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ ๕๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการปัญหาเสพติดภายใต้โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยพิจารณาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ แนวคิด งานวิจัย คำสั่ง ฯลฯ เพื่อวิเคราะห์กลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าวในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิชาการส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มากนักน้อย หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้จัดทำขอประทานอภัยไว้ ณ โอกาสนี้

(พันเอก ตรีภูมิต พุทธิชัยยศ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๖

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญแผนภาพ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๖
แนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ โครงสร้างและกลไก	๖
ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด	๑๐
ลักษณะทั่วไปของพื้นที่กรุงเทพมหานคร	๒๔
โครงสร้างและบริบทการบริหารราชการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	๒๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๒
บทที่ ๓ โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติด	๓๖
โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในระดับชาติ	๓๖
โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติด	
ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	๔๐
สถานการณ์และแนวโน้มของปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	๕๒
ผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรค	๕๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔	
การวิเคราะห์สถานการณ์ และข้อเสนอโครงสร้างและกลไก	๖๒
การบริหารจัดการปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	
วิเคราะห์ปัญหาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติด	๖๒
แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาเสพติด	๖๔
บทที่ ๕	
สรุป	๖๘
สรุป	๖๘
ข้อเสนอแนะ	๗๐
บรรณานุกรม	๗๓
ประวัติย่อผู้วิจัย	๗๕

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๓-๑	โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดของประเทศ	๓๗
๓-๒	แสดงโครงสร้างศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.)	๔๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสถานการณ์ปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาที่ทุกประเทศต่างตระหนัก และให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหา เนื่องด้วยปัญหาเสพติดส่งผลกระทบต่อความเสียหายอย่างรุนแรงในหลายมิติต่อทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านความมั่นคงของประเทศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัยของคนในชาติ ตลอดจนคุณภาพของประชากร โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งจะเติบโตเป็นอนาคตที่ดีของประเทศ และเป็นพลังที่จะทำให้สังคมและประชาคมโลกก้าวต่อไปได้ องค์การสหประชาชาติจึงได้จัดให้ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาระดับประเทศ และเป็นปัญหาข้ามชาติ (Transnational Crime) ที่ทุกประเทศ ต้องร่วมมือกันแก้ไข เพราะอาชญากรรมยาเสพติดนั้น โดยลักษณะของปัญหามีการดำเนินการ ที่สลับซับซ้อน มีเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ อันถือได้ว่าเป็น อาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดจากอาชญากรรมที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะขององค์กร (Transnational Organized Crime) จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เป็นกฎหมายระหว่างประเทศให้ประเทศสมาชิก ร่วมมือกันปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดอย่างเป็นทางการ โดยในอนุสัญญาสหประชาชาติว่า ด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. ๑๙๘๘ กล่าวว่า “การจะจัดการลักลอบค้ายาเสพติดเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกรัฐและด้วยเหตุนี้ การร่วมมือ ภายในกรอบของความร่วมมือระหว่างประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว”

สำหรับประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีประวัติการต่อสู้และดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดมาอย่างยาวนาน เนื่องจากมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแหล่ง ผลิตยาเสพติด โดยภาครัฐได้ทุ่มเทงบประมาณเป็นจำนวนมหาศาล และสรรพกำลังเพื่อดำเนินการ ปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้น การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนใน การนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการ บำบัดฟื้นฟูเพื่อให้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งการป้องกันกลุ่มเสี่ยงไม่ให้ เข้ามาในวงจรของยาเสพติด ซึ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาปัญหาเสพติดที่เคยแพร่ระบาดอย่างหนัก ได้ถูกขจัดให้หมดไปอยู่ในระดับที่ควบคุมได้และไม่เป็นภัยคุกคามต่อการดำรงชีวิตตามปกติสุข

ของประชาชนแล้วนั้น แต่ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้หวนกลับคืนมาสร้างความทุกข์เดือดร้อนแก่ประชาชนในทุกพื้นที่ และได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนเป็นวิกฤตสำคัญของชาติบ้านเมืองอีกครั้งหนึ่ง (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ : ๑) ทั้งปัญหาการผลิต การค้าและการแพร่ระบาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่ที่มีการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดมากที่สุดในประเทศ (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, ๒๕๕๔ : ๑๐)

ด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาเสพติดดังกล่าว รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงได้ยกปัญหาเสพติดขึ้นเป็นวาระแห่งชาติและเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องมีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ผนึกกำลังเร่งแก้ไขปัญหอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยกำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔) และกำหนดกลไกการบริหารจัดการโดยจัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) เป็นกลไกอำนวยการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับชาติ (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๕/๒๕๕๔) และให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับกรม/หน่วยงาน ระดับภาค/พื้นที่ตามแนวชายแดน ไปจนถึงระดับจังหวัด รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการปัญหาเสพติด (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔) สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดรูปแบบเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ โดยให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในระดับเขตมีศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขต แม้ว่าที่ผ่านมากองกรุงเทพมหานครได้มีความพยายามในการจัดโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหาเสพติด รวมทั้งดำเนินการตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดตามที่รัฐบาลกำหนด แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานในพื้นที่ยังดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) หรือแผนงานที่หน่วยงานต้นสังกัดสั่งการให้ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการและขาดพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถควบคุมและหยุดยั้งสถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดซึ่งนับวันจะลุกลามเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ถือเป็น “เหยื่อ” (Victim) อันโอชะของนักค้ายาเสพติด

เนื่องจากปัญหาสุขภาพเสพติดเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ รวมทั้งเป็นเรื่องที่เป็นมหันตภัยที่ประเทศไทยประสบ และจะเป็นปัญหาลุกลาม ต่อยอดในอนาคตหากประเทศไทยต้องก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าว เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้เป็นไปได้เป็นอย่างดี สามารถควบคุมและลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาสุขภาพเสพติดมิให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความสงบสุข และความปลอดภัยของประชาชนตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น
๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าวในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖
๒. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาวิจัยเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
๒. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีดังนี้
 - ๒.๑ ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำ โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อำนวยการและบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งทราบถึงลักษณะและบริบทของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน ประกอบด้วย ผู้แทนศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ปปส.กทม.) ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) กระทรวงยุติธรรม ผู้แทนศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บข.น.) รวมถึงมุมมองจากผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่

๒.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) โดยการศึกษาและค้นคว้าจากคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดยุทธศาสตร์ โครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด เอกสารรายงานผลการดำเนินงาน เอกสารวิชาการ งานวิจัยและประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด เอกสารประกอบการประชุมทั้งจากส่วนราชการ และสถาบันการศึกษา เป็นต้น

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกถึง โครงสร้าง โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ศึกษา ประกอบด้วย ความเหมาะสมของโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปัญหาอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ แนวคิด งานวิจัย คำสั่ง ฯลฯ มาพิจารณาและวิเคราะห์ร่วมกัน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ตามประเด็นคำถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา แล้วสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึง โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าว

๒. ทำให้ได้ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความ

โครงสร้างและกลไก

หมายถึง ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) และศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ รวมทั้งกลไกที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามบทบาทของหน่วยงานที่รับผิดชอบตามยุทธศาสตร์และพันธกิจของส่วนราชการที่รับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.) รวมทั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ปปส.กทม.)

ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติด

หมายถึง นโยบาย แนวคิด มาตรการและแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยุติสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและความสงบสุขของประชาชนและสังคมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยกำหนดมาตรการสำคัญไว้ ๖ ประการ ได้แก่ การเสริมสร้างพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด การแก้ไขปัญหายาเสพติดและผู้ติดยาเสพติด การป้องกันกลุ่มเสี่ยงพื้นที่เสี่ยงและสถานที่เสี่ยง การปราบปรามนักค้ายาเสพติด การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ และการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

การบริหารจัดการ
ปัญหายาเสพติด

หมายถึง การดำเนินการหรือการปฏิบัติการใด ๆ ตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเพื่อควบคุมและยุติสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยครอบคลุมตั้งแต่การบริหารนโยบาย การแปลงนโยบายและ ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารทรัพยากร การอำนวยการ การบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การประสานงาน และการรายงาน

บทที่ ๒

แนวคิด และวาระกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย “โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์สำคัญ ๒ ประการคือ เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติด รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้การบริหารจัดการตามโครงสร้างและกลไกดังกล่าว เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนวาระกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มทบทวนตั้งแต่แนวคิดของการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติด โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ลักษณะทั่วไปของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โครงสร้างและบริบทการบริหารราชการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยในบทนี้แยกประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

๑. แนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ โครงสร้างและกลไก
๒. ลักษณะทั่วไปของพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๓. โครงสร้างและบริบทการบริหารราชการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ โครงสร้างและกลไก

แนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศภายใต้ชื่อ “ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” รวมทั้งการจัดโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในช่วงปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ ซึ่งเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้กำหนดให้ปัญหาเสพติด เป็น “วาระแห่งชาติ”

หลังจากที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งกำหนดกำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดดังกล่าวแล้ว ต่อมา ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ได้มี

คำสั่งที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง แผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๕ ตามความเห็นชอบของที่ประชุมศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเริ่มมีความชัดเจนในเรื่องการยกระดับพื้นที่ปัญหาของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งกลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการ (คำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๔ : ๘-๑๔) การจัดทำยุทธศาสตร์ โครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคตที่ต้องการจะบรรลุ และกำหนดแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนด บนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้านเป็นระบบ ซึ่งในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์นั้น จะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบ ๓ ประการหลัก คือ จุดหมายปลายทางที่ต้องการบรรลุ วิธีการ และกระบวนการ รวมทั้งทรัพยากรและค่าใช้จ่าย (Byron, ๒๕๔๐: ๔ อ้างในเกษมสันต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ, ๒๕๕๕ : ๘) ดังนั้นการจัดทำยุทธศาสตร์จึงมีความหมายรวมถึง “จุดหมายปลายทาง” (End) และ “วิธีการสู่จุดหมายปลายทางเชิงนโยบาย” (Means) ซึ่งใช้ในการกำหนดนโยบายจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กร (SWOT) ตามหลักวิชาการ หากแบ่งระดับการวางแผนตามลักษณะของการบริหารงานในองค์กร สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับ คือ

๑. การวางแผนระดับนโยบาย (Policy Planning) เป็นแผนระดับสูงสุดขององค์กร มักจะระบุเป็นแนวทางกว้าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดแผนชนิดอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นแผนระยะยาว (Long – Range Plan) เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) เป็นการวางแผนหลอมรวมครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดขององค์กร หรือแผนงานใหญ่ขององค์กร โดยจะระบุไว้ “อย่างกว้าง” และ “มองไกล” ไปพร้อม ๆ กัน มักเป็นแผนระยะยาว ๕ – ๑๐ ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนระดับนโยบาย

๓. แผนปฏิบัติการ หรือแผนดำเนินงาน (Operation Plan) เป็นการวางแผนที่กำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้น ระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี ถ่ายทอดมาจากแผนยุทธศาสตร์ องค์ประกอบของแผนปฏิบัติการจะประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรม ขั้นตอนการปฏิบัติ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ แผนใช้ประจำ (Standing Plans) และแผนใช้เฉพาะครั้ง (Single – use Plans)

ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ควรพิจารณาปัจจัยสำคัญ ๒ ประการ (ปกรณ์ ปรียากร, ๒๕๔๖: ๘๕ อ้างในเกษมสันต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ, ๒๕๕๕ : ๑๐)

๑. การวิเคราะห์หรือประเมินสถานการณ์ภายนอก (External Appraisal) มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินทั้งทั้งสภาวะที่เป็นภัยคุกคาม หรือข้อจำกัด หรืออุปสรรค และสภาวะที่เป็น

โอกาสเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน โดยเป็นการพิจารณาจากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กร ซึ่งผลลัพธ์จากการประเมินนี้คือ การกำหนดปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จขององค์กร เพื่อนำไปใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๒. การวิเคราะห์หรือประเมินสถานการณ์ภายใน (Internal Appraisal) มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรจากประเด็นในด้านทรัพยากรเพื่อประโยชน์ขององค์กร ผลลัพธ์จากการประเมินคือ การสรุปความสามารถหรือสมรรถนะหลักขององค์กรที่เป็นอยู่จริง

เมื่อวิเคราะห์ทั้ง ๒ ด้านแล้ว ควรประมวลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป

สำหรับโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับพื้นที่ โดยให้มีคณะกรรมการบริหารทั้งในระดับพื้นที่กรุงเทพมหานครภายใต้ชื่อศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.กทม.) ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับเขต (ศพส.ข.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะ ยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บชน.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) นั้น ใช้แนวคิดการบริหารจัดการ โครงสร้างองค์กร โดยให้มีการบริหารงานในลักษณะคณะกรรมการบริหาร (Committees Organization Structure) ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและผู้แทนจากหลาย ๆ หน่วยงานทั้งที่เป็นหน่วยงานในระดับนโยบาย หน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผลดีทำให้ทุกหน่วยงานได้เข้าใจปัญหาและบูรณาการการทำงานร่วมกัน ภายใต้บทบาทภารกิจ ทรัพยากรที่แต่ละหน่วยงานได้รับ ข้อเสียของการใช้ระบบคณะกรรมการก็คือหากทุกหน่วยงานไม่ดำเนินงานตามมติที่ประชุมและมีกระบวนการอำนวยการ กำกับติดตาม ประสานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพก็จะทำให้สูญเสียทรัพยากรโดยใช่เหตุ เนื่องจากเวลาส่วนใหญ่ใช้ไปในการประชุมถกเถียงกัน

อย่างไรก็ตาม หลักในการบริหารงานในลักษณะคณะกรรมการบริหาร (Committees Organization Structure) ดังกล่าว (ศิริอร ชันธหัตถ์, ๒๕๖๖ อ้างใน www.panithatyai.ac.th/division/vocation/sutep/html/information4.doc เข้าถึงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖) จำเป็นต้องมีการจัดองค์กรที่ดี ประกอบด้วย

๑. หลักวัตถุประสงค์ (Objective) กล่าวว่า องค์กรต้องมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน นอกจากนั้นตำแหน่งยังต้องมีวัตถุประสงค์ย่อยกำหนดไว้เพื่อว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง จะได้พยายามบรรลุวัตถุประสงค์ย่อย ซึ่งช่วยให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์รวม

๒. หลักความรู้ความสามารถเฉพาะอย่าง (Specialization) กล่าวว่า การจัดแบ่งงาน ควรจะแบ่งตามความถนัด พนักงานควรจะได้รับมอบหน้าที่เฉพาะเพียงอย่างเดียวและงานหน้าที่ที่ คล้ายกันหรือสัมพันธ์กัน ควรจะต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของคนคนเดียว

๓. หลักการประสานงาน (Coordination) กล่าวว่า การประสานงานกัน คือ การ หาทางทำให้ทุก ๆ ฝ่ายร่วมมือกันและทำงานสอดคล้องกัน โดยใช้หลักสามัคคีธรรม เพื่อประโยชน์ ขององค์การ

๔. หลักของอำนาจหน้าที่ (Authority) กล่าวว่า ทุกองค์การต้องมีอำนาจสูงสุดจาก บุคคล ผู้มีอำนาจสูงสุดนี้ จะมีการแยกอำนาจออกเป็นสายไปยังบุคคลทุก ๆ คนในองค์การ หลักนี้ บางทีเรียกว่า Scalar Principle (หลักความลดหลั่นของอำนาจ) บางทีเรียกว่า Chain of command (สายการบังคับบัญชา) การกำหนดสายการบังคับบัญชานี้ก็เป็นวิธีประสานงานอย่างหนึ่ง

๕. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) หลักของความรับผิดชอบ กล่าวว่า อำนาจ หน้าที่ควรจะเท่ากับความรับผิดชอบ คือบุคคลใดเมื่อได้รับมอบหมายความรับผิดชอบก็ควรจะ ได้รับมอบหมายอำนาจให้เพียงพอ เพื่อทำงานให้สำเร็จด้วยดี

๖. หลักความสมดุล (Balance) จะต้องมอบหมายให้หน่วยงานย่อยทำงานให้สมดุล กันกล่าวคือปริมาณงานควรมีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งความสมดุลระหว่างงานกับอำนาจ หน้าที่ที่จะมอบหมายด้วย

๗. หลักความต่อเนื่อง (Continuity) ในการจัดองค์การเพื่อการบริหารงานควรจะเป็น การกระทำที่ต่อเนื่อง

๘. หลักการโต้ตอบและการติดต่อ (Correspondence) ตำแหน่งทุกตำแหน่งจะต้องมี การโต้ตอบระหว่างกันและติดต่อสื่อสารกัน องค์กรจะต้องอำนวยความสะดวก จัดให้มีเครื่องมือ และการติดต่อสื่อสารที่เป็นระบบ

๙. หลักขอบเขตของการควบคุม (Span of control) เป็นการกำหนดขีดความสามารถ ในการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาคนหนึ่ง ๆ ว่าควรจะควบคุมดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาหรือจำนวน หน่วยงานย่อยมากเกินไป

๑๐. หลักเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of command) ในการจัดองค์การที่ดี ควร ให้เจ้าหน้าที่รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานเพียงคนเดียวเท่านั้น เพื่อให้เกิดเอกภาพใน การบังคับบัญชาจึงถือหลักการว่า “One man one boss”

๑๑. หลักตามลำดับชั้น (Ordering) ในการที่นักบริหารหรือหัวหน้างานจะออกคำสั่งแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ควรปฏิบัติตามลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชาไม่ควรออกคำสั่งข้ามหน้าผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรง เพื่อป้องกันความเข้าใจผิด และอาจจะเป็นการทำลายขวัญและจิตใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยไม่ตั้งใจ

๑๒. หลักการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง (Promotion) ในการพิจารณาความดีความชอบและการเลื่อนตำแหน่งควรถือหลักว่า ผู้บังคับบัญชาโดยตรงย่อมเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาของตน โดยใกล้ชิดและย่อมทราบพฤติกรรมในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีกว่าผู้อื่น ดังนั้นการพิจารณาให้คุณและโทษแก่ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใดก็ควรให้ผู้นั้นทราบและมีสิทธิมีเสียงในการพิจารณาด้วยเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้บังคับบัญชาของเขา และเพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญในการทำงานของบุคคลในองค์กรด้วย

ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเกิดขึ้นจากการที่รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติด เป็น “วาระแห่งชาติ” โดยยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และผู้ประพฤตินิยมชอบ ให้บังคับกฎหมายอย่างเคร่งครัด ยึดหลักผู้เสพคือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งมีกลไกช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างจริงจังในการป้องกันปัญหาด้วยการแสวงหาความร่วมมือเชิงรุกกับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติด สารเคมี และสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดที่ลักลอบเข้าสู่ประเทศภายใต้การบริหารจัดการอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งดำเนินการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไปไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการรวมพลังของทุกภาคส่วนในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด หลังจากนั้นนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด เพื่อให้ทุกหน่วยงานถือเป็นแนวทางปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ซึ่งในยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ มาตรการการปฏิบัติ การบริหารจัดการ และปัจจัยแห่งความสำเร็จ (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ : ๒-๖) เป็นภาพกว้าง ๆ ยังไม่ได้ลงรายละเอียดไปถึงระดับพื้นที่ (Area) ของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑. **นโยบาย** กำหนดว่าการเอาชนะปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกส่วนในสังคมจะต้องร่วมกันดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จโดยเร็ว ด้วยการรวมพลังจากทุกภาคส่วนเป็น

พลังแผ่นดินในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด โดยยึดหลักผู้เสพเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษา ให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งมีกลไกการติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ รวมทั้งป้องกัน กลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไปไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และผู้ประพฤตินิยมชอบ โดยบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด แสวงหาความร่วมมือเชิงรุกกับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติด สารเคมี และสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดที่ลักลอบเข้าสู่ประเทศ ภายใต้การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ และมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อยุติสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและความสงบสุขของประชาชนและสังคมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและยั่งยืน

๓. มาตรการปฏิบัติ กำหนดไว้ ๖ ประการ ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างพลังแผ่นดินเอาชนะ ยาเสพติด โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานถึงระดับชุมชนและหมู่บ้านทุกแห่งทั่วประเทศ ๒) การแก้ไขปัญหาผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด ๓) การป้องกันกลุ่มเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง และสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ๔) การปราบปรามนักค้ายาเสพติดและผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๕) การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศและแก้ไขปัญหาเสพติดตามแนวชายแดน และ ๖) การปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและผู้ที่บกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่

๔. การบริหารจัดการ กำหนดไว้ ๖ ประการ ได้แก่ ๑) ให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) เป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติ และให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับกรม/พื้นที่/หน่วยงาน ระดับภาค/พื้นที่ตามแนวชายแดนไปจนถึงระดับจังหวัด รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ๒) การจัดโครงสร้าง องค์กรประกอบ อำนาจหน้าที่ การพิจารณาความดีความชอบ การให้คุณให้โทษ การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในทุกระดับ ให้เป็นไปตามที่ ศพส.กำหนด ๓) ให้ยึดพื้นที่และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เป็นแนวคิดหลักในการบริหารจัดการ โดยในระดับจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารในพื้นที่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตในจังหวัด เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้อำนวยการ ศพส.จังหวัด มีอำนาจในการมอบหมาย สั่งการ กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยในจังหวัด ๔) ให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าการแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นภารกิจเร่งด่วน ต้องให้ความร่วมมือและเร่งแก้ไข ๕) ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เร่งรัดอำนวยการ และสนับสนุนการดำเนินงานทุก ๆ ด้านของ

ศพส. ๖) ให้สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงการคลังจัดระบบและจัดเตรียมงบประมาณรองรับการดำเนินงานตามคำสั่ง

๕. ปัจจัยสู่ความสำเร็จ กำหนดไว้ ๗ ประการ ได้แก่ ๑) เจตจำนงทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จ รวมทั้งกลไกทางการเมืองทุกฝ่ายทุกระดับ ๒) พลังแผ่นดิน คือ ความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจของประชาชนในชุมชนและหมู่บ้าน ๓) ทุกส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการและให้การสนับสนุน ๔) ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นความสำคัญเร่งด่วนลำดับแรก ๕) การบริหารจัดการของหน่วยงานทุกระดับ ต้องมีแกนนำหรือมีเจ้าภาพรับผิดชอบที่ชัดเจน มีระบบการบริหารงานที่มีเอกภาพและทำงานแบบบูรณาการ ๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๗) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และพนักงานสอบสวนในทุกระดับต้องได้รับการสรรหาจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประพฤติดี ยึดมั่นในหลักนิติธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ดังกล่าว พบว่าเป็นการกำหนดกรอบแนวทางกว้าง ๆ ใช้ในพื้นที่ทั่วประเทศ และเป็นที่น่าสังเกตว่าการบริหารจัดการโดยให้ยึดพื้นที่และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เป็นแนวคิดหลักในการบริหารจัดการโดยในระดับจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารในพื้นที่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตในจังหวัด เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้อำนวยการ ศพส.จังหวัด มีอำนาจในการมอบหมาย สั่งการ กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยในจังหวัด นั้น เป็นกลไกของราชการส่วนภูมิภาค สำหรับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ไม่สามารถที่จะดำเนินการในลักษณะดังกล่าวได้ ซึ่งจะได้หยิบยกเป็นประเด็นการพิจารณาต่อไป

หลังจากที่สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งกำหนดกำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดดังกล่าวแล้ว ต่อมา ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) ซึ่งได้รับการจัดตั้งเพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง แผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๕ ตามความเห็นชอบของที่ประชุมศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเริ่มมีความชัดเจนในเรื่องการยกระดับพื้นที่ปัญหาของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งกลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการ (คำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

แห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๔ : ๘-๓๓) โดยมีสาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ในภาพรวม และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยสรุปดังนี้

๑. แนวความคิดการดำเนินยุทธศาสตร์ กำหนดไว้ ๗ ประการ ได้แก่ ๑) การแก้ไขและพลิกสถานการณ์ให้สามารถเอาชนะยาเสพติด ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ๒) การแก้ไขปัญหาต้องตั้งดวงจรปัญหา ๓ วงจร ได้แก่ การลดปัญหาการผลิต การค้ายาเสพติด การลดปัญหา ผู้เสพผู้ติดยาเสพติด การแก้ไขกลุ่มเสี่ยงและป้องกันมิให้เกิดผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ ๓) จัดระบบด้านข้อมูลผู้ค้า กลุ่มเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง ๔) ความยั่งยืนของการเอาชนะยาเสพติดอยู่ที่ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนที่จะสามารถเฝ้าระวัง ดูแลและแก้ปัญหาต่อเนื่องในระยะยาว ๕) สร้างเอกภาพในการทำงาน โดยกำหนดกลไกการทำงานในลักษณะศูนย์อำนวยการที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการ จากส่วนกลาง และมีการส่งการไปยังภูมิภาค รวมทั้งกำหนดเจ้าภาพในแต่ละเรื่องอย่างชัดเจน ๖) ใช้พื้นที่เป็นศูนย์กลาง มีการแบ่งพื้นที่ในการดูแลและสอดส่องในเรื่องภัยยาเสพติด มอบบทบาทความรับผิดชอบร่วม ๗) มุ่งให้สามารถลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติดจนไม่กระทบความเดือดร้อน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในทุกพื้นที่ภายในระยะเวลา ๑ ปี และมุ่งดำเนินมาตรการต่อเนื่องโดยปฏิบัติตามสถานการณ์เป็นระยะ

๒. วัตถุประสงค์ คือ ยุติสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและความสงบสุขของประชาชนและสังคมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง ยั่งยืน โดยพลังแผ่นดินทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติดจนไม่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชน ภายในระยะเวลา ๑ ปี (ปี ๒๕๕๕)

๓. เป้าหมาย กำหนดไว้ทั้งในเชิงพื้นที่เป้าหมาย และเป้าหมายบุคคล

๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย ได้กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการทุกจังหวัดทั่วประเทศ เป็นพื้นที่ลดระดับปัญหายาเสพติด และกำหนดพื้นที่เป้าหมายสำคัญที่มีสถานะของปัญหายาเสพติดในเกณฑ์สูงที่ต้องเร่งรัดและลดระดับความรุนแรงของปัญหา ด้วยการจัดองค์กรอำนวยการประสาน และกำหนดแผนปฏิบัติการเป็นการเฉพาะเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานคร (เป็นพื้นที่ที่มีสถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดมากที่สุดของประเทศ) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือ ๓ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน (พื้นที่ด่านหน้าที่มีปริมาณการลักลอบนำเข้ายาเสพติดสูงสุด) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓ จังหวัด ได้แก่ ยะลา นราธิวาส และปัตตานี (พื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคง ที่เกี่ยวเนื่องกับปัญหายาเสพติด) นอกจากนี้ยังกำหนดลงลึกไปจนถึงระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นพื้นที่ที่มีระดับความหนาแน่นของปัญหาในระดับสูง และเป็นพื้นที่ที่ปรากฏข่าวสารว่ามีปัญหาในระดับมากและปานกลาง รวมถึงหมู่บ้าน

กองทุนแม่ของแผ่นดินที่เป็นพื้นที่ต้องรักษาสถานภาพและพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย หมู่บ้านกองทุนแม่เดิม และหมู่บ้านที่เตรียมขยายเป็นกองทุนแม่ของแผ่นดินเพิ่มเติม

๓.๒ ประมาณการเป้าหมายบุคคล ได้กำหนดไว้ ๕ กลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มผู้เสพยาเสพติด ที่จะลดให้ได้ถึง ๔๐๐,๐๐๐ คน และติดตาม ช่วยเหลือ พื้นฟู และแก้ไขปัญหายาเสพติดในฐาน จนบุคคลเหล่านี้ไม่กลับมาทำผิดซ้ำประมาณร้อยละ ๘๐ ใน ๑ ปี ๒) สร้างภูมิคุ้มกันป้องกัน ยาเสพติดให้กับเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง (อายุ ๗-๑๕ ปี) ๓) ปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดในระดับ ต่าง ๆ ในทุกจังหวัดให้มีผลเพิ่มขึ้น และดำเนินมาตรการทางด้านทรัพย์สินและบังคับโทษปรับ ๔) ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๕) ดำเนินการกับผู้ต้องขังในเรือนจำ ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๔. กลยุทธ์การดำเนินงาน ใช้หลัก ๗ แผน ๔ ปรับ ๓ หลัก ๖ เร่ง

๗ แผน ประกอบด้วย แผนการสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด แผนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด แผนการ ปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ แผนการสกัดกั้นยาเสพติด และแผนการบริหารจัดการแบบบูรณาการ

สำหรับการลดปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนของปัญหามากที่สุดของประเทศ ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนงานที่ ๗ การ บริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยให้มีการจัดตั้งกลไกบริหารจัดการเป็นการเฉพาะภารกิจใน ลักษณะกลุ่มพื้นที่ปัญหา ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล และให้กำหนด เป้าหมายดำเนินงานอย่างชัดเจน บูรณาการทุกมาตรการและเสริมสร้างความเข้มแข็งของพลัง แผ่นดิน เพื่อให้เกิดกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างครบวงจร นำผู้เสพยา/ผู้ติดยา เสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในระบบที่เหมาะสม ติดตาม ช่วยเหลือดูแลภายหลังผ่านการ บำบัดรักษาให้มีอาชีพ มีงานทำ จัดชุดปฏิบัติการเพื่อกดดัน ปราบปราม จับกุมนักค้ายาเสพติดและ แหล่งมั่วสุมที่เป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดการกระทำความผิด

๔ ปรับ เป็นการปรับปรุงสิ่งที่มีความสำคัญในลำดับต้น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การปรับปรุงข้อมูล การข่าวให้ถูกต้อง ทันสมัย ปรับบทบาทพฤติกรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปรับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ปรับทัศนคติของสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด

๓ หลัก ได้แก่ การยึดหลักการ ๓ ประการในการแก้ไขปัญหายา ประกอบด้วย หลักการแก้ไขปัญหายาโดยใช้หลักเมตตา ความรักในเพื่อนมนุษย์ อยากเห็นคนผิดกลับตัวเป็นคนดี

คืนความรักให้ครอบครัว คืนสุขให้ชุมชน อีกหลักนิธิธรรม ใช้การบำบัด ป้องกัน ควบคุมการ
ปราบปราม และหลักแก้ปัญหาโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Approach)

๖. เร่ง ได้แก่ การกำหนดปฏิบัติการที่เร่งด่วน ๖ เรื่องที่จะต้องดำเนินการ
ประกอบด้วย เร่งดำเนินการในด้านข้อมูล ปัญหา เร่งลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดจากหมู่บ้าน/ชุมชน
เร่งแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศและการสกัดกั้นยาเสพติด เร่งปราบปรามผู้ค้า ลดความ
เดือดร้อนของประชาชนจากปัญหาเสพติด เร่งแก้ไขปัญหายาเยาวชนกลุ่มเสี่ยงทั้งในและนอก
สถานศึกษา และเร่งสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

๕. แผนงาน/เป้าหมาย/โครงการสำคัญ/ผู้รับผิดชอบหลัก กำหนดไว้ดังนี้

๕.๑ แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๓ ประการ ประกอบด้วย ให้พลังสังคม องค์กร
กลไกต่างๆ มีความสำนึกร่วมกัน และเข้าร่วมในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มมาก
ขึ้น เป็นกระแสสำคัญของชาติ ให้หมู่บ้าน/ชุมชนมีการรวมกลุ่มเป็นพลังแผ่นดิน เฝ้าระวังและร่วม
ลดระดับปัญหายาเสพติดให้พื้นที่อย่างเห็นผลชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับหมู่บ้าน/ชุมชนที่
ปรากฏข่าวสารว่ามีปัญหายาเสพติดเป็นลำดับแรก และหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ทั้งที่
เป็นหมู่บ้านเดิมและที่จะเพิ่มใหม่ในปี ๒๕๕๕ ตามคุณภาพและกระบวนการที่เหมาะสม สามารถ
จัดการปัญหา ยาเสพติดควบคู่กับการแก้ไขปัญหาค้นพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับ
ยาเสพติด

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๕ โครงการ ๑๑ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกพลังสังคมป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ผ่าน
สื่อมวลชน ต่าง ๆ และกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ในองค์กร กลไกต่าง ๆ

๒) โครงการเสริมสร้างหมู่บ้านและชุมชนเข้มแข็ง ลดปัญหายาเสพติด
ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาวิทยากรกระบวนการอำเภอ กิจกรรมเสริมสร้าง
หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งด้วย ๗ ขั้นตอน และกิจกรรมสร้างเครือข่ายหมู่บ้าน/ชุมชนเฝ้าระวัง
ยาเสพติด

๓) โครงการพัฒนาผู้นำชุมชน-ท้องถิ่นจัดการปัญหายาเสพติด
ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นพลังแผ่นดิน และ
กิจกรรมพัฒนาผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม
ได้แก่ กิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เคยได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดิน กิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนที่จะ

เข้ารับกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในปี ๒๕๕๕ และกิจกรรมสร้าง ๑ อำเภอ : ๑ ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

๕) โครงการประชาสังคมจังหวัด ประกอบด้วย กิจกรรมจัดตั้งและพัฒนาภาคประชาสังคมจังหวัดเฝ้าระวังยาเสพติด

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และกระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

๕.๒ แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๒ ประการ ประกอบด้วย นำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าบำบัดรักษา ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศบนพื้นฐานของการดำเนินงานเชิงคุณภาพ มีกระบวนการที่ดี ไม่นับสร้างตัวเลขเชิงปริมาณ และผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการดำเนินการในข้อแรกได้รับการติดตาม ช่วยเหลือฟื้นฟู และแก้ไขปัญหาก่อนหน้า จนไม่กลับมามีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีก ประมาณร้อยละ ๘๐ ใน ๑ ปี

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๓ โครงการ ๕ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการบำบัดผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม ๑ อำเภอ ๑ ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมฯ และพัฒนาวิทยากรกระบวนการค่ายบำบัด กิจกรรมค้นหาและนำผู้เสพเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และกิจกรรมรวบรวมข้อมูล ยาเสพติดจากผู้เสพ

๒) โครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมขยายศูนย์ฟื้นฟูฯ ๓๕ จังหวัด กิจกรรมบำบัดฯ ผู้เสพในระบบบังคับบำบัดฯ และกิจกรรมปรับปรุง พัฒนาการบังคับบำบัดฯ

๓) โครงการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ฟื้นฟูและพัฒนาผู้ผ่านการบำบัดฯ ครบวงจร ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสร้างและพัฒนาศูนย์ข้อมูลบำบัดฯ เพื่อการติดตาม ช่วยเหลือ กิจกรรมติดตามผู้เสพที่ผ่านการบำบัดฯ ในระดับพื้นที่ และกิจกรรมพัฒนาความพร้อม ผู้ผ่านการบำบัดฯ กลับสู่สังคมปกติ

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต) และกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ สำนักงาน ป.ป.ส. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

๕.๓ แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๕ ประการ ประกอบด้วย สร้างภูมิคุ้มกันป้องกันยาเสพติดให้กับเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง (อายุ ๗-๑๕ ปี) จำนวน ๑๑,๓๔,๗๔๒ คน ลดอัตราการเพิ่มของผู้เสพ ยาเสพติดรายใหม่ ไม่ให้เกินร้อยละ ๒๐ จากสถิติบำบัดรักษาและสถิติจับกุมยาเสพติด ลดปัจจัยเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดและพื้นที่เสี่ยง ๖ ปัจจัย เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนปฏิบัติการฯ ในทุกจังหวัด กำหนดสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาส) มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา สถานศึกษาเอกชน สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง เป็นเป้าหมายป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดและลดปัญหาเสี่ยงที่เป็นเหตุแห่งปัญหาเสพติด และกำหนดสถานประกอบการในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรงเป็นเป้าหมายหลักในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๔ โครงการ ๑๒ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาวิทยากรเพื่อการป้องกันยาเสพติด เช่น วิทยากรครูตำรวจ ครูพระ ครูสอนศาสนา เป็นต้น และกิจกรรมส่งเสริมครูตำรวจ ครูพระ ครูสอนศาสนา เข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษา

๒) โครงการเสริมสร้างป้องกัน เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนากิจกรรมเพื่อการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด (ลูกเสือฯ ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น สถานักเรียน) กิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กิจกรรมการพัฒนากลไกเพื่อการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา (เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายเจ้าพนักงานส่งเสริมความประพฤตินักเรียน) และกิจกรรมการส่งเสริมกิจกรรมศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นของโครงการ To be number one ในสถานศึกษา

๓) โครงการจัดระเบียบสังคมและแก้ไขปัญหากลุ่มเสี่ยง ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษา กิจกรรมการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง กิจกรรมการพัฒนากลไกเพื่อการป้องกัน เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดของกลุ่มเสี่ยง อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตำรวจบ้าน อาสาสมัครพลังแผ่นดิน ฯลฯ) และกิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวกลุ่มเสี่ยง

๔) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโรงงานสีขาวป้องกันยาเสพติด โครงการ To be number one ในสถานประกอบการ กิจกรรมการให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก

ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา) กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน)

๕.๔ แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย (Supply)

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๔ ประการ ประกอบด้วย ปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดระดับต่าง ๆ ในทุกจังหวัด ยึดทรัพย์สินคดียาเสพติดและบังคับใช้มาตรการบังคับโทษปรับจำนวน ๑๐,๐๐๐ คดี ลดปัจจัยการค้ายาเสพติดในเรือนจำ ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๗ โครงการ ๑๖ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการพัฒนาศูนย์ข่าวกรองยาเสพติดประเทศ ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาศูนย์ข่าวกรองยาเสพติด และกิจกรรมซักถาม ขยายผลการข่าวจากผู้ถูกจับกุมยาเสพติด

๒) โครงการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมยุทธการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญระดับประเทศ (Most Wanted Targets) และกิจกรรมการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญระดับพื้นที่

๓) โครงการปราบปรามการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสืบสวน ปราบปรามการค้าแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับพื้นที่ กิจกรรมลดความเดือดร้อนของประชาชนตามข้อร้องเรียน และกิจกรรมมาตรการปราบปรามสนับสนุนมาตรการอื่นในพื้นที่เป้าหมาย

๔) โครงการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดแบบบูรณาการ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านทรัพย์สินคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ กิจกรรมดำเนินงานทางด้านทรัพย์สินคดียาเสพติดแบบบูรณาการ และกิจกรรมขยายการดำเนินงานมาตรการบังคับโทษปรับ

๕) โครงการป้องกันและแก้ไขการค้ายาเสพติดในเรือนจำ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในเรือนจำ ภาพรวม กิจกรรมพัฒนาเรือนจำเป้าหมาย ควบคุมนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ

๖) โครงการป้องกันและปราบปรามเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด กิจกรรมปราบปราม ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๗) โครงการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย และกิจกรรมปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบ

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ส. กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ง.) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

๕.๕ แผนงานที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๒ ประการ ประกอบด้วย ลดปริมาณการผลิตและค้ายาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย และสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับนานาชาติร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคและประเทศไทย

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๓ โครงการ ๕ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านแก้ไขปัญหาเสพติด ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมขยายความร่วมมือกับกลไกพหุภาคี และกิจกรรมขยายความร่วมมือแบบทวิภาคี

๒) โครงการพัฒนากลไกความร่วมมือบริเวณชายแดนระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งและขยายสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-เพื่อนบ้าน และกิจกรรมสร้างและพัฒนาความมั่นคงบริเวณชายแดนแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ

๓) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกใหม่ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย ๑ กิจกรรม ได้แก่ โครงการพัฒนาทางเลือกกับประเทศเพื่อนบ้าน

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมอาเซียน กรมภูมิภาค สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ) กระทรวงกลาโหม (กองทัพบกไทย) สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

๕.๖ แผนงานที่ ๖ การสกัดกั้นยาเสพติด

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๒ ประการ ประกอบด้วย สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนและท่าอากาศยาน และเพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดภายในประเทศ

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๒ โครงการ ๖ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนแบบบูรณาการในพื้นที่ภาค กิจกรรมเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเฝ้าระวังยาเสพติดตามแนวชายแดน กิจกรรมจัดระเบียบสร้างความมั่นคงพื้นที่แนวชายแดน และกิจกรรมเสริมสร้างประสิทธิภาพพื้นที่ด่านพรมแดนท่าเรือ ด่านถาวร

๒) โครงการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพจุดตรวจเส้นทางยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน และกิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพพื้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติ สกัดกั้นยาเสพติด

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย) สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

๕.๗ แผนงานที่ ๗ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

เป้าหมาย กำหนดไว้ ๑ ประการ ประกอบด้วย พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการในทุกระดับทั่วประเทศ เพื่อให้สามารถเอาชนะปัญหาเสพติดที่ประกาศเป็นวาระแห่งชาติ เพิ่มความเข้มแข็งให้กับการบูรณาการในระดับพื้นที่ในทุกจังหวัด และวางระบบอำนาจการและบริหารจัดการในพื้นที่พิเศษที่มีปัญหาความรุนแรง

โครงการสำคัญ กำหนดไว้ ๒ โครงการ ๗ กิจกรรมดังนี้

๑) โครงการพัฒนาและเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการบริหารจัดการ กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรและงานกำลังพล และกิจกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

๒) โครงการบูรณาการมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่พิเศษ ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือตอนบนแบบบูรณาการ กิจกรรมลดปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑลแบบบูรณาการ กิจกรรมลดปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ และกิจกรรมการควบคุมพืชเสพติดและส่งเสริมการพัฒนาทางเลือกใหม่ตามโครงการขยายผลโครงการหลวงฯ

ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.) สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร) กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง) กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)

ทั้งนี้ได้กำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ไว้ ๔ ประการ ได้แก่ ระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในภาพรวมและระดับพื้นที่ที่ลดลง จำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระดับประเทศและระดับพื้นที่ที่ลดลง จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนที่ประสบปัญหาเสพติดลดลง และความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติดของรัฐบาลเพิ่มขึ้น

แผนงานที่นำไปใช้ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครมี ๕ แผนงาน ได้แก่ แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติด (Demand) แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย (Supply) และแผนงานที่ ๕ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ติดบริเวณแนวชายแดนจึงไม่ต้องดำเนินงานตามแผนงานที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และแผนงานที่ ๖ การสกัดกั้นยาเสพติด

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่องปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งผ่านความเห็นชอบของศูนย์อำนวยการฯ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ สั่งการให้มีปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖ และให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงานจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณและให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ ในภาพรวมตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดยที่การปฏิบัติการดังกล่าวเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปีงบประมาณ ๒๕๕๖ โดยมีกรอบแนวคิดทางยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ที่ชัดเจนมากกว่าในช่วงปี ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ กำหนดไว้ ๓ ประการ ได้แก่

๑.๑ ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง

๑) ต่อเนื่องในกรอบความคิด ที่ว่าการเอาชนะปัญหาเสพติดให้ได้ผลอย่างแท้จริงนั้น จะต้องใช้พลังของประชาชนทั้งประเทศที่เรียกว่าพลังแผ่นดินที่มีความตื่นตัวเท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ รวมทั้งการตัดวงจรปัญหาทั้ง ๓ วงจร ได้แก่ วงจรการผลิต วงจรการค้า และวงจรการเสพ โดยใช้หลักเมตตาธรรม หลักนิติธรรม-นิติรัฐ เป็นสำคัญ

๒) ต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการ โดยยึด ๑ แผนงานหลักที่ดำเนินการมาในปี ๒๕๕๕ เป็นแผนปฏิบัติการสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๓) ต่อเนื่องในงานที่ทำ โดยต่อยอดในกิจกรรม/งานของแต่ละแผน แต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่มเป้าหมายในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ดำเนินการไปถึงจุดที่เชิงปริมาณและคุณภาพ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จึงต้องดำเนินการต่อเนื่องให้สืบหน้าไปตามลำดับ

๑.๒ ยุทธศาสตร์ป้องกัน/ป้องปราม จากการทุ่มเทการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้บรรลุผลงานได้ตามเป้าหมาย สามารถลดหรือสร้างภาวะชะงักงันของปัญหาเสพติดได้ในระดับที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล แต่การกวดขันการแก้ปัญหาให้ขยายตัวเป็นเพียงปฏิบัติการขั้นต้นเท่านั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จึงให้เน้นย้ำการป้องกัน ๔ ประการ ได้แก่

๑) ป้องกันรายใหม่ โดยการเพิ่มปฏิบัติการเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ลดอัตราการเพิ่มขึ้นของรายใหม่ไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๒) ป้องกันพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง โดยการเพิ่มการปฏิบัติการเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เป็นปัจจัย เงื่อนไขให้ประชากรทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสเสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓) ป้องกันพฤติกรรมซ้ำ โดยการเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด กลับไปมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีก เป็นการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ

๔) ป้องกันชุมชน ครอบคลุมไปถึงหมู่บ้าน ชุมชน โรงเรียน โรงงาน ฯลฯ

๑.๓ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างพัฒนา ซึ่งจะทำการลดปัญหาเสพติดให้ได้จริงใน ๓ ประการ ได้แก่

๑) เสริมสร้างและพัฒนามาตรการปฏิบัติ โดยเฉพาะใน ๔ มาตรการ ได้แก่ มาตรการด้านการลดปริมาณยาเสพติด (Supply) มาตรการด้านการลดความต้องการยาเสพติด (Demand) มาตรการป้องกันกลุ่มที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Potential Demand) และการบริหารจัดการ (Management)

๒) เสริมสร้างและพัฒนาภาวะภูมิภาคสู่ ๒๐๑๕ ประชาคมอาเซียนปลอดยาเสพติด เนื่องจากปัญหาเสพติดในประเทศไทยไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จ หากไม่มีการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศให้บังเกิดผล ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์นอกประเทศ

๓) เสริมสร้างงานเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการสร้างงานการแก้ไขปัญหาแบบคุณภาพจึงจะแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน โดยพัฒนางานที่ดำเนินการในเชิงปริมาณในปี ๒๕๕๕ ให้เป็นงานเชิงคุณภาพในปี ๒๕๕๖

๒. เป้าหมาย ได้กำหนดเป้าหมายของแผนเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๒.๑ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goal) ควบคุมสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดและสามารถลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาให้ได้อย่างเห็นผลชัดเจน เป็นรูปธรรม สังคมและชุมชนโดยรวมมีความปลอดภัยจากปัญหาเสพติด เมื่อเสร็จสิ้นแผนในปี ๒๕๕๖ ในภาพรวมของประเทศ

๒.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ (Output) กำหนดไว้ ๘ ประการ ได้แก่

๑) ดำเนินการต่อหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ประมาณ ๘๔,๑๒๐ แห่ง
 ๒) ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดทั้งระบบรวมกัน ๓๐๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๕๖ และเพิ่มเป้าหมายการติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ที่เข้ารับการบำบัดในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ รวมกันประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ

๓) สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เยาวชนก่อนวัยเสี่ยงในระดับชั้น ป.๕ และ ป.๖ ทั้งหมดประมาณ ๑.๕ ล้านคนทั่วประเทศ

๔) เสริมสร้างการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับโรงเรียนและสถานศึกษาระดับขยายโอกาสขึ้นไป-ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๑,๔๕๐ โรงเรียน

๕) มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยง และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา รวมทั้งมีแผน กิจกรรมควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง และแก้ไขพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและสามารถลดปัญหาดังกล่าวได้ในทุกอำเภอ

๖) มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ จนมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ๒,๐๐๐ แห่ง

๓) ปรามปรามผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดภายหลังการจับกุม โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน หรือใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ คดี

๔) ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินในคดียาเสพติดจากกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการ โดยมีปริมาณทรัพย์สิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท

๒.๓ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์/ผลกระทบ (Outcome) ในภาพรวม ให้มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ ดังนี้

๑) ปัญหาความไม่ปลอดภัยของสังคมและชุมชนอันเกิดจากภัยของยาเสพติดลดลง การดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๒) กำหนดเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ และเป้าหมายเชิงผลกระทบในทุกแผนงาน

๒.๔ เป้าหมายพื้นที่ (Area Base) โดย

๑) ให้ทุกจังหวัดกำหนดเป้าหมายของแต่ละจังหวัด ให้สามารถควบคุมและลดปัญหาเสพติดภายในจังหวัดได้ในปี ๒๕๕๖ เป็นเป้าหมายสำคัญเชิงผลลัพธ์ในระดับพื้นที่

๒) การกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นภาพรวมระดับประเทศ ให้แต่ละจังหวัดพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมในการกำหนดเป้าหมายของตน โดยคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุดที่จะควบคุมและลดปัญหาของจังหวัดเป็นสำคัญ

สำหรับระดับแผนงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ยังคงใช้ ๗ แผนงานเช่นเดียวกับปีงบประมาณ ๒๕๕๕ แต่เพิ่มเป้าหมายของแผนงาน มาตรการดำเนินงาน รวมทั้งตัวชี้วัดความสำเร็จแยกตามแผนงาน และมีการกำหนดหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมรับผิดชอบที่ลงรายละเอียดและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะทั่วไปของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ข้อมูลพื้นฐาน

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงและนครที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร และความเจริญของประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นเมืองที่มีชื่อยาวที่สุดในโลกอีกด้วย ตั้งอยู่บนสามเหลี่ยม ปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านและแบ่งเมืองออกเป็น ๒ ฟัน คือ ฟันพระนครและฟันธนบุรี โดยกรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๕๖๘.๗๑๗ ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๕๐ เขต ข้อมูลทะเบียนราษฎรในปี ๒๕๕๖ มีประชากรตามทะเบียนราษฎร

๗,๗๕๑,๐๐๐ คน (th.wikipedia.org/wiki/กรุงเทพมหานคร เข้าถึงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๖) อย่างไรก็ตามกรุงเทพมหานครยังมีประชากรแฝงซึ่งเป็นคนที่เดินทางเข้ามาพักอาศัยหรือประกอบอาชีพโดยมิได้แจ้งย้ายที่อยู่ในทะเบียนราษฎร รวมทั้งประชากรที่เดินทางเข้ามาทำงานและออกไปเป็นประจำทุกวัน มีผลการศึกษาเชิงสำรวจจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ซึ่งเสนอต่อสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร (เกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ, ๒๕๕๕ : ๑๐) ผลการศึกษาทำให้ทราบอัตราส่วนของประชากรจริงต่อประชากรที่อยู่ในทะเบียนราษฎรมีค่าเท่ากับ ๑.๕๖๕ ดังนั้นหากนำผลการศึกษาดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับข้อมูลในปี ๒๕๕๖ ซึ่งมีประชากรตามทะเบียนราษฎร ๗,๗๕๑,๐๐๐ คน จำนวนประชากรทั้งหมดรวมทั้งประชากรแฝงในกรุงเทพมหานครจะมีประมาณ ๑๒,๑๕๒,๕๑๕ คน

อาณาเขตติดต่อ กรุงเทพมหานครมีอาณาเขตทางบกติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนอาณาเขตทางทะเลอ่าวไทยตอนใน ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการ และอ่าวไทย (ส่วนที่เป็นอ่าวไทยที่เป็นพื้นที่เดิมของจังหวัดธนบุรี ปัจจุบันคือเขตบางขุนเทียน ซึ่งมีอาณาเขตทางทะเลติดต่อกับอ่าวไทยกับจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐม

ในด้านการบริหาร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีสถานะเป็นนิติบุคคล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน อยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง โดยมีฝ่ายนิติบัญญัติ คือสภากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการเลือกตั้งจากชาวกรุงเทพมหานครเช่นกัน ดำเนินงานร่วมด้วย

ในด้านเศรษฐกิจ กรุงเทพมหานครมีรายได้หลักจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโดยในอดีตที่ผ่านมารายได้นี้มีมากกว่าเงินที่รัฐบาลสนับสนุน เป็นเมืองเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศร้อยละ ๒๕ มาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากการค้าปลีกและค้าส่งมากที่สุด ร้อยละ ๒๔.๓๑ รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมโรงงาน ร้อยละ ๒๑.๒๓ อุตสาหกรรมขนส่งและอุตสาหกรรมสื่อสาร ร้อยละ ๑๓.๘๕ โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ ๕.๐๔

กรุงเทพมหานครยังเป็นอีกเมืองหนึ่งที่กลุ่มทุนข้ามชาติต้องการเข้ามาทำธุรกิจอย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. ๒๕๒๕ บริษัทญี่ปุ่นต่าง ๆ ได้ดำเนินการอย่างจริงจังในการเคลื่อนไหวที่จะย้ายฐานการผลิต ออกสู่ต่างประเทศ เป้าหมายหนึ่งคือ ที่กรุงเทพมหานคร จากการขยายธุรกิจของต่างชาติส่งผลให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครจำนวนมาก ส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นตัวเร่งให้เกิดปัญหาความแออัดในกรุงเทพมหานครมากขึ้น แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ถูกยกเป็นข้อสนับสนุนและเป็นหลักฐานว่า กรุงเทพมหานครกำลังเผชิญกับภาวะการขาดแคลนแรงงานเพราะโครงสร้างประชากรในวัยทำงานลดน้อยลง กรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งของ นิคมอุตสาหกรรม ๔ แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง นิคมอุตสาหกรรมบางชัน นิคมอุตสาหกรรมอัญธานี โครงการ ๒ และ นิคมอุตสาหกรรมอัญธานี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ อีโคโนมิสต์ อินเทลลิเจนซ์ ยูนิต (อีไอยู) หน่วยงานวิจัยในเครือ อีโคโนมิสต์ กรุ๊ป รายงานการจัดอันดับ เมืองที่มีค่าครองชีพสูงที่สุดในโลกประจำปี ผลปรากฏว่า กรุงเทพมหานครอยู่ในอันดับที่ ๖๑

ด้านการคมนาคมเข้าสู่กรุงเทพมหานครมีมากกว่าจังหวัดอื่น เช่นท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมือง รวมถึงถนนในกรุงเทพมหานครที่มีหลายร้อยสาย

ด้านสังคม กรุงเทพมหานครมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางสังคม มีสาธารณูปโภคต่าง ๆ อย่างครบสมบูรณ์ การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและการค้า การบริการของกรุงเทพมหานครนำมาซึ่งปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและชุมชนแออัด ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต ปัญหาการจราจรติดขัดในกรุงเทพมหานคร โดยมีปัจจัยเร่งให้ปัญหาทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น คือ มีประชาชนจากต่างจังหวัดเข้ามาอาศัยเป็นจำนวนมาก นำไปสู่ปัญหาหามลพิษทางอากาศและมลภาวะทางเสียง นอกจากนี้ปัญหาอาชญากรรมและการก่ออาชญากรรมในลักษณะการก่อการร้าย รวมทั้งปัญหายาเสพติดเริ่มปรากฏมากขึ้นตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป จากการที่กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศ ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน อยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และมีฝ่ายนิติบัญญัติ คือสภากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการเลือกตั้งจากชาวกรุงเทพมหานครเช่นกัน เป็นศูนย์กลางทางอำนาจ ทางการเมือง การปกครอง เป็นศูนย์รวมความเจริญในด้านเศรษฐกิจ ส่งผลในเชิงสังคม ทำให้กรุงเทพมหานครมีลักษณะของแหล่งที่อยู่อาศัยที่แตกต่างจากจังหวัดต่าง ๆ การรวมตัวของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ มีความหลากหลาย ชุมชนก็มีลักษณะหลากหลายทั้งในลักษณะชุมชนแออัด ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร ชุมชนชานเมือง ชุมชนเมือง และเคหะชุมชน นอกจากนี้ยังมีที่พักอาศัยในแนวตั้งอีกเป็นจำนวนมาก เช่น อาคารชุด อพาร์ทเมนต์

เป็นต้น และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาเชิงโครงสร้างที่ สลับซับซ้อนตามมา

๒. ข้อมูลสภาพปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด

ในปี ๒๕๕๓ กรุงเทพมหานครได้วิเคราะห์ปัญหาสำคัญของเมืองที่จะต้องเผชิญ และเป็นปัญหาสำคัญซึ่งทำลายผู้บริหารกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๓ : ๓๔) โดยสรุป คือ

๒.๑ การเกิดชุมชนแออัด ประชาชนเจ็บป่วย ว่างงาน มีรายได้น้อยไม่เพียงพอ ต่อรายจ่าย

๒.๒ การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมขนาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินธุรกิจ ขาดการกระจายรายได้ และอัตราการ เจริญเติบโตของเศรษฐกิจกรุงเทพมหานครลดลง

๒.๓ สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและอาคาร สิ่งก่อสร้างเสื่อมโทรม การสาธารณสุขไม่เพียงพอ การจราจรติดขัด ปริมาณมลพิษ มลพิษทางอากาศ เสียงและแม่น้ำ รวมทั้งอาคารร้อนเพิ่มขึ้น

๒.๔ กรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจในการบริหารเมืองแบบเบ็ดเสร็จ เช่น ด้านการไฟฟ้า ประปา การจราจรขนส่ง ในขณะที่ต้องบริหารจัดการเพื่อบำบัดทุกข์และบำรุงสุขแก่ ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

สำหรับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ส่งผล ต่อปัญหายาเสพติด ที่ผ่านมามีประเด็นปัญหา (เกษมศานต์ โชติชาครพันธ์ ,๒๕๕๒ : ๒๕ - ๒๖) สรุปได้ดังนี้

๑) สภาพเศรษฐกิจมีผลต่อปัญหายาเสพติด ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจส่งผล กระทบให้เกิดปัญหาการว่างงาน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนเข้าสู่วงจรการค้ายาเสพติด ซึ่งมีผลประโยชน์เป็นทรัพย์สินเงินทองจำนวนมาก อันเป็นแรงจูงใจทำให้คนเข้าร่วม ในขบวนการค้ายาเสพติด

๒) ปัญหาคนต่างด้าว เมื่อการค้ายาเสพติดเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนมหาศาล คู่ค้าที่จะเสี่ยง ประกอบกับการผลิตและนำเข้ายาเสพติดส่วนใหญ่มาจากแนวชายแดนประเทศ เพื่อนบ้าน จึงมีชาวต่างชาติ/คนต่างด้าวเข้ามาเกี่ยวข้องกับจำนวนมาก ไม่เพียงแต่คนต่างด้าวจะทำ หน้าที่ขน/ลำเลียงยาเสพติดเท่านั้น บางส่วนยังกระทำผิดในลักษณะเครือข่ายการค้าสำคัญด้วย

๑) ปัญหาด้านสังคม เป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีเพิ่มมากขึ้น การที่สังคมและครอบครัวมีความแตกแยก ชุมชนอ่อนแอลง รวมถึงค่านิยมฟุ้งเฟ้อ และวัตถุนิยม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีนักค้ารายใหม่เพิ่มมากขึ้น

๔) ผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ผู้ค้ายาเสพติดได้ฉวยโอกาสกระทำผิด ทำให้สามารถนำเข้าและลำเลียงยาเสพติดจากแนวชายแดนเข้ามาและแพร่ระบาดในพื้นที่ตอนในได้ง่าย

โครงสร้างและบริบทการบริหารราชการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีสถานะเป็นนิติบุคคล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน อยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง โดยมีฝ่ายนิติบัญญัติ คือสภากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการเลือกตั้งจากชาวกรุงเทพมหานครเช่นกัน กรุงเทพมหานครจึงมีโครงสร้างการบริหารงานที่แตกต่างจากจังหวัดต่าง ๆ กล่าวคือ

๑. การบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย (มาตรา ๕)

๑.๑ สภากรุงเทพมหานคร

๑.๒ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารสูงสุดของกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

๒. สภากรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

๓. การจัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๖๐) กำหนดโครงสร้างไว้

ดังนี้

๓.๑ สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร

๓.๒ สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๓.๓ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร

๓.๔ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

๓.๕ สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก

๓.๖ สำนักงานเขต แบ่งการบริหารงานตามพื้นที่รับผิดชอบในการจัดบริการ สาธารณะให้ประชาชน ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสำนักงานเขต ๕๐ เขต และมีการแบ่งกลุ่มพื้นที่ สำนักงานเขตออกเป็น ๖ กลุ่ม ได้แก่

๓.๖.๑ กลุ่มกรุงเทพกลาง ประกอบด้วย ๕ เขต ได้แก่ เขตพระนคร คูสิต ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ดินแดง ห้วยขวาง พญาไท ราชเทวี และวังทองหลาง

๓.๖.๒ กลุ่มกรุงเทพใต้ ประกอบด้วย ๑๑ เขต ได้แก่ เขตปทุมวัน บางรัก สาทร บางคอแหลม ยานนาวา คลองเตย พระโขนง วัฒนา สวนหลวง บางนาและประเวศ

๓.๖.๓ กลุ่มกรุงเทพเหนือ ประกอบด้วย ๗ เขต ได้แก่ เขตจตุจักร บางซื่อ ลาดพร้าว หลักสี่ ดอนเมือง สายไหม และบางเขน

๓.๖.๔ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ประกอบด้วย ๘ เขต ได้แก่ เขตบางกะปิ สะพานสูง บึงกุ่ม คันนายาว ลาดกระบัง มีนบุรี หนองจอก และคลองสามวา

๓.๖.๕ กลุ่มกรุงธนเหนือ ประกอบด้วย ๘ เขต ได้แก่ เขตธนบุรี คลองสาน จอมทอง บางกอกใหญ่ บางกอกน้อย บางพลัด ดลิ่งชัน และทวีวัฒนา

๓.๖.๖ กลุ่มกรุงธนใต้ ประกอบด้วย ๗ เขต ได้แก่ เขตภาษีเจริญ บางแค หนองแขม บางขุนเทียน บางบอน ราษฎร์บูรณะ และทุ่งครุ

๔. อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๘๕) กำหนดอำนาจหน้าที่ของ กรุงเทพมหานครไว้ดังนี้

๔.๑ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

๔.๑ การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๒ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๓ การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๔.๔ การผังเมือง

๔.๕ การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

๔.๖ การวิศวกรรมจราจร

๔.๗ การขนส่ง

๔.๘ การจัดให้มีหรือควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

๔.๙ การดูแลรักษาที่สาธารณะ

๔.๑๐ การควบคุมอาคาร

๔.๑๑ การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
 ๔.๑๒ การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 ๔.๑๓ การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดลอม
 ๔.๑๔(ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอัน
 คีของท้องถิ่น

๔.๑๕ การสาธารณสุขปโภค
 ๔.๑๖ การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
 ๔.๑๗ การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
 ๔.๑๘ การควบคุมและการเลี้ยงสัตว์
 ๔.๑๙ การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
 ๔.๒๐ การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย
 ในโรงมหรสพและสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

๔.๒๑ การจัดการศึกษา
 ๔.๒๒ การสาธารณสุขการ
 ๔.๒๓ การสังคมสงเคราะห์
 ๔.๒๔ การส่งเสริมการกีฬา
 ๔.๒๕ การส่งเสริมการประกอบอาชีพ
 ๔.๒๖ การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
 ๔.๒๗ หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการ
 จังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมตามที่ได้รับโอนมาตาม
 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 พ.ศ. ๒๕๔๒

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานของกรุงเทพมหานครยังมีปัญหาอุปสรรค
 (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า ,๒๕๔๗ : ๕ – ๘ อ่างในเกษมสานต์ โชติชาคร
 พันธุ์ และคณะ ,๒๕๕๔ : ๒๔ – ๒๕) ดังนี้

๑. ความทับซ้อนของส่วนราชการ ปัญหาการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร มาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมจากภายนอกที่มีการทับซ้อนในเชิงอำนาจหน้าที่ระหว่าง กรุงเทพมหานครและราชการบริหารส่วนกลาง กรุงเทพมหานครมีใช้เพียงองค์กรเดียวที่รับผิดชอบ การบริหารกรุงเทพมหานคร แต่ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกเป็นจำนวนมากที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ดำเนินงาน ทำให้การบริหารกรุงเทพมหานครไม่มีเอกภาพ แต่ละหน่วยงานต่างทำงานตามบทบาท ภารกิจ (Function) ของตนเอง

๒. ปัญหาด้าน โครงสร้าง มาจากสภาพปัจจัยแวดล้อมภายใน คือ กรุงเทพมหานครมีโครงสร้างองค์กรแบบชั้นเดียว มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบเต็มพื้นที่ กรุงเทพมหานคร โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีการใช้อำนาจบริหารราชการรวมศูนย์ไว้ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การแก้ไขปัญหาขึ้นอยู่กับอำนาจ ส่วนกลาง สำนักงานเขตไม่สามารถแก้ไขปัญหาและให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วทันต่อ สถานการณ์ นอกจากนี้อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครบางส่วนยังถูกจำกัดโดยกฎหมายที่ให้ อำนาจแก่หน่วยงานที่เป็นราชการส่วนกลาง และรัฐวิสาหกิจในเขตกรุงเทพมหานคร

๓. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ จากการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานของ กรุงเทพมหานครที่มี ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และฝ่ายสภา ได้แก่ สภากรุงเทพมหานคร ที่มีความสัมพันธ์กันในการตรวจสอบและการถ่วงดุลในมิติของกฎหมาย แต่ ในความเป็นจริงการทำงานระหว่างสองฝ่ายเป็นการทำงานที่เอื้อและมีลักษณะเป็นการ ประนีประนอมกัน ในด้านของงบประมาณก็มีปัญหาเรื่องรายจ่ายจำนวนมาก ทั้งที่เป็นปัญหาเรื่อง การจัดเก็บรายได้ของกรุงเทพมหานครซึ่งไม่สามารถจัดเก็บได้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และ อัตราภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บยังคงมีอัตราภาษีหลายตัวที่มีอัตราภาษีไม่เหมาะสมกับ สภาพการณ์ปัจจุบัน

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครและรัฐบาล ในฐานะที่ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและเป็นศูนย์กลางของประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง กรุงเทพมหานครและรัฐบาลค่อนข้างต้องสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา ทำให้กรุงเทพมหานครไม่มี อิสระในการดำเนินนโยบายบางประการ เพราะหากรัฐบาลไม่ประสงค์ให้ดำเนินการ กรุงเทพมหานครก็ไม่สามารถดำเนินการได้ ทำให้ไม่สนองต่อความต้องการของประชาชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างเต็มที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. แนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียน, โดย สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคใต้สำนักงานป.ป.ส. (๒๕๔๔)

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาหารูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนตามแนวความคิดการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัดโรงเรียน (บวร.) และบ้านโรงเรียนมัสยิด (บรม.) การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคใต้โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคมโรงเรียนประชาบำรุงโรงเรียนมุสลิมวิทยา(ประชานุบาล) และผู้นำชุมชนผู้นำศาสนาในพื้นที่บริการของโรงเรียนดังกล่าวโดยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมการสัมภาษณ์การใช้แบบสอบถามและเอกสารรายงานของสถานศึกษาและวัด/มัสยิดเป็นเครื่องมือในการวิจัยส่วนการวิเคราะห์ผลเน้นการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้สถิติเชิงพรรณนาผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่ามึนักเรียนส่วนหนึ่งเคยทดลองใช้สารเสพติดที่ผิดกฎหมายได้แก่สารระเหยใบกระท่อมกัญชาและยาบ้าซึ่งเป็นการทดลองใช้แต่ในปัจจุบันไม่มีพฤติการณ์ดังกล่าวนอกจากนี้มึนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งที่ระบุว่ามึบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนที่ตนอยู่อาศัยอีกทั้งนักเรียนเกือบทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับสูงมึทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงบวกในระดับสูงและมีทักษะชีวิตเบื้องต้นในระดับสูงผลการศึกษารูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและโรงเรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนพบว่าพื้นที่โรงเรียนประชาบำรุงอำเภอตะโหนดจังหวัดพัทลุงเป็นรูปแบบการดำเนินงานร่วมกันอันเกิดจากความผูกพันของบุคคลและองค์กรในชุมชนทั้งในส่วนที่บ้านวัดและโรงเรียนซึ่งมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทุกคนในชุมชนช่วยกันสร้างบ้านสร้างวัดสร้างโรงเรียนดังนั้นบ้านวัดและโรงเรียนจึงเป็นของทุกคนในชุมชนการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่นี้มีวัดเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือซึ่งตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ ได้จัดตั้งเป็นสภาลานวัดตะโหนดมีหลักการบริหารการทำงานในองค์กรตามรูปแบบสากลมีฝ่ายสภาฝ่ายบริหารและฝ่ายที่ปรึกษาสภาลานวัดตะโหนดเป็นจุดร่วมของบ้านวัดโรงเรียนการดำเนินงานของสภาลานวัดตะโหนดจะเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นี้รวมทั้งกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนอกจากรูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันที่เกิดขึ้นภายใต้องค์กรสภาลานวัดตะโหนดแล้วโรงเรียนประชาบำรุงยังมีการจัดองค์กรโดยการจัดตั้งทีมงานคณะกรรมการโรงเรียนสีขาวซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนครูอาจารย์แกนนำนักเรียนผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชนเข้ามาดำเนินงานป้องกัน

และแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนประชาบำรุงเป็นการเฉพาะซึ่งทีมงานคณะนี้ ส่วนหนึ่งเป็นทีมงานของสถานวัดตะโหมดด้วยดังนั้นแกนกลางในการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่นี้บางกิจกรรมโรงเรียนเป็นแกนหลักบางกิจกรรมสถานวัดตะ โหมดเป็นแกนหลักและบางกิจกรรมหน่วยงานราชการในพื้นที่โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วน ตำบลตะโหมดและองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่เป็นหน่วยงานหลักซึ่งหน่วยงานหลักจะ เป็นฝ่ายประสานความร่วมมือไปสู่ส่วนอื่นๆโดยสรุปแล้วรูปแบบการประสานความร่วมมือใน พื้นที่นี้มี ๒ ลักษณะ คือ การประสานความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการอาศัยความผูกพันทางด้าน เครือญาติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเด็กนักเรียนทุกคนถือเป็นลูกหลานของคนในชุมชนครูอาจารย์ซึ่ง ส่วนหนึ่งเป็นคนในชุมชนนี้และผู้อาวุโสผู้ใหญ่ในชุมชนช่วยกันดูแลตักเตือนให้ห่างไกลและ ปลอดภัยจากยาเสพติดการประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการภายใต้องค์กรสถานวัดตะ โหมดคณะกรรมการโรงเรียนสีขาวและองค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงหน่วยงานราชการระดับ อำเภอและจังหวัดพื้นที่โรงเรียนมุสลิมวิทยา (ประชาอุปถัมภ์) อำเภอตะโหมดจังหวัดพัทลุงเป็น รูปแบบการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานภายใต้หลักการศาสนาอิสลามเนื่องจากโรงเรียน นี้เริ่มต้นจากการเป็นโรงเรียนปอเนาะสอนศาสนาอิสลามแล้วพัฒนาเป็น โรงเรียนราษฎร์สอน ศาสนาอิสลามและใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการสอนวิชาสามัญควบคู่ไปด้วยโต๊ะอิหม่ามโต๊ะ ครูจากมัสยิดในพื้นที่เข้ามาเป็นครูสอนศาสนาให้กับโรงเรียนโรงเรียนกับมัสยิดเกือบเป็นหนึ่ง เดียวกันและมีการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนและมัสยิดเป็นแกนหลักในการประสานความ ร่วมมือจัดทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมด้าน ศาสนาอิสลามโดยสรุปแล้วรูปแบบการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานในพื้นที่นี้มีลักษณะ เด่นที่นักเรียนและประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักศาสนาอิสลามมีความเชื่อมั่นและ เชื่อถือในผู้นำศาสนาจึงเกิดความร่วมมือร่วมใจในการจัดทำกิจกรรมต่างๆรวมถึงการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนด้วยพื้นที่โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคมอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุงเป็นรูปแบบการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างเป็นทางการโรงเรียนเป็น แกนหลักในการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนผู้นำชุมชนผู้นำศาสนาและหน่วยงาน ราชการในพื้นที่การจัดทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนเกิดขึ้นภายใต้ ความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียนคือผู้บริหารโรงเรียนครูอาจารย์และแกนนำนักเรียนเป็น ส่วนใหญ่นอกจากนั้นการดำเนินงานในพื้นที่โรงเรียนนี้ส่วนใหญ่ได้รับความเกื้อหนุนจากโครงการ พัฒนาระบบความร่วมมือของพหุภาคีและความสามารถของชุมชนในการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (AFP) ซึ่งอาจารย์โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคมเป็นกรรมการคณะทำงาน AFPอำเภอศรี บรรพตด้วยจากการศึกษารูปแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบ้านวัด/มัสยิดและ

โรงเรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนทั้ง ๓ กรณีศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบและปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันดังนี้ ผู้นำทั้ง ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้นำในโรงเรียนเป็นบุคคลที่ให้ความสำคัญกับปัญหาของส่วนรวมชอบ หลักการทำงานเป็นหมู่คณะมีจิตใจยึดมั่นในหลักจริยธรรมหลักศาสนาเป็นนักจัดทำกิจกรรมและมี บารมีเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของคนในชุมชนคุณสมบัติเหล่านี้มีผลโดยตรงที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็ง ในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันกิจกรรมของพื้นที่กิจกรรมอันเกิดจากการ ระดมความคิดเห็นของทุกคนทุกส่วนและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและคนส่วนใหญ่จะเป็น กิจกรรมที่ร้อยรัดสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด/มัสยิด และ โรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมาก ยิ่งขึ้นศาสนาความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักศาสนาส่งผลให้คนในชุมชนดำเนินชีวิตและมีทัศนคติที่ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเอื้อต่อการประสานความสามัคคีของคนในชุมชนเพื่อปกป้องชุมชน ให้ห่างไกลจากสิ่งไม่ดีงามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ตามความเชื่อในศาสนาเป็นสิ่ง ประสานเชื่อมคนในชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวกันเกิดการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดคน โยบายของรัฐที่เน้นความสำคัญของชุมชนสถาบันครอบครัวสถาบันศาสนาสถาบันการศึกษาเป็น ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เอื้ออำนวยให้มีการประสานงานกับ ทุกฝ่ายในชุมชนการมีบุคลากรเป็นคนท้องถิ่นทั้งบุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรในหน่วยงาน อื่นๆที่เป็นบุคคลในท้องถิ่นที่มีความผูกพันกับบ้านเกิดของตนเองมีความสัมพันธ์อันที่เครือญาติกับ คนในชุมชนย่อมสร้างความสัมพันธ์ประสานความร่วมมือกับบุคคล/หน่วยงานต่างๆ ได้ใกล้ชิดมาก ขึ้น งานวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะคือการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่ม นักเรียนจุดเริ่มต้นในการจัดทำกิจกรรมโรงเรียนควรดึงบุคลากรในชุมชนที่มีบารมีเป็นที่เชื่อถือ ศรัทธาของเด็กนักเรียนและคนในชุมชนมาเป็นแกนหลักในการจัดทำกิจกรรมร่วมกับฝ่ายโรงเรียน เพื่อเป็นจุดดึงดูดให้เกิดการประสานความร่วมมือกับบุคคล/หน่วยงานต่าง ได้ดีมากขึ้นหน่วยงาน ราชการในพื้นที่ต่างๆควรเปิดรับบุคลากรที่เป็นคนในท้องถิ่นเข้าทำงานเพราะคนเหล่านี้มีความ ผูกพันกับบ้านเกิดของตนทุ่มเทการทำงานเพื่อพัฒนาบ้านเกิด การจัดตั้งองค์กรในระดับชุมชนต้อง ใช้เวลาในการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งสร้างความสัมพันธ์ความผูกพันกับชุมชนไม่ควรเร่งรัดจัดตั้ง ตามนโยบายตามโครงการของหน่วยงานภายนอกและควรเป็นองค์กรที่ทำงาน โดยองค์กรร่วมไม่ใช่ เพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพราะวิถีชีวิตชุมชนนั้นเป็นวิถีชีวิตองค์กรร่วมยากที่จะแบ่งแยก กิจกรรมต่างๆออกจากกันได้ตัวแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่อำเภอตะโหมดจังหวัด พัทลุงนั้น ได้มีพัฒนาการมายาวนานการนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่นนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัย แวดล้อมของชุมชนนั้นๆเป็นประการสำคัญ

๒. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย, โดย จิราภรณ์ ม่วงพราน (๒๕๔๕)

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตอำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ความรู้เรื่องสารเสพติดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อสารเสพติดทัศนคติต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดแรงจูงใจต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดแรงสนับสนุนทางสังคมต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดความสามารถตนเองต่อการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้แนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพแรงจูงใจแรงสนับสนุนทางสังคมความสามารถตนเองและหลักวิถีทางสุขศึกษามาใช้ในการจัดทำโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องสารเสพติดทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนทางสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดและมีพฤติกรรมการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดในคลินิกโลกสดใสเพิ่มขึ้นข้อสรุปของงานวิจัยดังกล่าวมีดังต่อไปนี้ลักษณะทางประชากรและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาเพศชายอายุระหว่าง ๑๔-๑๖ ปี การศึกษาสูงสุดของบิดามารดาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาบิดามารดาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างสถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการแนะนำตักเตือนจากอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ฝ่ายปกครองและจากเพื่อนให้เข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดโดยที่คลินิกโลกสดใสทุกครั้งที่พบปัญหาการใช้สารเสพติดความรู้เรื่องสารเสพติดแบบแผนความเชื่อด้านทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนจากสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดและมีพฤติกรรมการเข้าบำบัดรักษาสารเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงคือก่อนการทดลองความรู้เรื่องสารเสพติดทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนทางสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำและระดับปานกลางแต่ภายหลังการทดลองความรู้เรื่องสารเสพติดแบบแผนความเชื่อด้านทัศนคติแรงจูงใจแรงสนับสนุนจากสังคมความสามารถตนเองต่อการเข้ารับบริการบำบัดรักษาสารเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงในระดับที่สูงขึ้น

บทที่ ๓

โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติด

ในบทนี้เป็นการนำเสนอยุทธศาสตร์ โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๕-๒๕๕๖ เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ คือ ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด และโครงสร้างกลไกในการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าว โดยผู้วิจัยแยกประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

๑. โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในระดับชาติ
๒. โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๓. สถานการณ์และแนวโน้มของปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๔. ผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรค

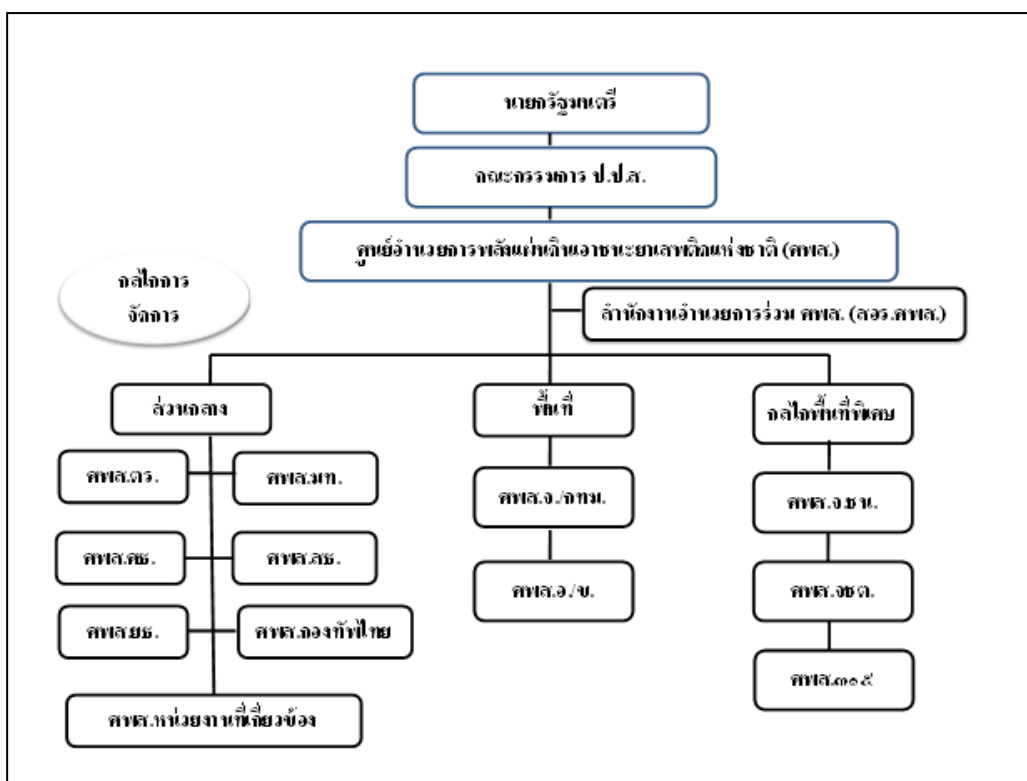
โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในระดับชาติ

เพื่อให้การนำยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแปลงไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีคำสั่งที่ ๑๕๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ จัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.)

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.) ทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติ รับผิดชอบการอำนวยการ กำกับ ติดตามการนำยุทธศาสตร์ทุกด้านไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการและคณะทำงานเฉพาะด้าน รับผิดชอบการอำนวยการ กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายแต่ละด้าน มีโครงสร้างองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

แผนภาพที่ ๓-๑ โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดของประเทศ

๑. โครงสร้างศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (สพส.)

องค์ประกอบ

๑. รองนายกรัฐมนตรี
(ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง)	ผู้อำนวยการ
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	รองผู้อำนวยการ
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	รองผู้อำนวยการ
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	รองผู้อำนวยการ
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	รองผู้อำนวยการ
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	รองผู้อำนวยการ
๗. ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๑. ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ

๑๒.	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๑๓.	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๑๔.	ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑๕.	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๑๖.	ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
๑๗.	ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑๘.	ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๑๙.	ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๒๐.	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๒๑.	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๒๒.	เลขาธิการกองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	กรรมการ
๒๓.	ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๒๔.	อัยการสูงสุด	กรรมการ
๒๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	กรรมการ
๒๖.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน	กรรมการ
๒๗.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ	กรรมการ
๒๘.	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๒๙.	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชนองค์กร ภาคประชาชนผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๓๐.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด	กรรมการและเลขานุการร่วม
๓๑.	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการและเลขานุการร่วม
๓๒.	ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ตามที่ผู้อำนวยการ ศพส.แต่งตั้ง	กรรมการและเลขานุการร่วม

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ กำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการ มาตรการ และแนวทางต่างๆ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด และขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยให้ประสานสอดคล้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๒.๒ อำนาจการประสานงาน สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีเอกภาพ มีระบบการทำงานแบบบูรณาการ และสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ ประสานการปฏิบัติกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนสอดคล้องกัน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการข่าวและด้านปฏิบัติการ

๒.๔ รับเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยประสานงานหรือสั่งการให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และเร่งรัดการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชนโดยเร็ว

๒.๕ เรียกเจ้าหน้าที่ของรัฐมาชี้แจง สั่งการเจ้าหน้าที่กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือให้งดเว้นการดำเนินการใดที่ขัดต่อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน

๒.๖ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบให้หน่วยงาน ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ ศพส. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นไปตามคำสั่ง

๒.๗ จัดทำหรือเสนอขอปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการและแนวทางการให้ความดีความชอบ การให้คุณให้โทษ การจูงใจ การปกป้องคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๒.๘ ประเมินผลงานของทุกหน่วยงานของทุกหน่วยงานในบังคับบัญชาของ ศพส. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตลอดจนพิจารณาความดีความชอบแก่กรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ชุดปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามที่ ศพส. กำหนด

๒.๙ รายงานผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติด ให้ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีทราบทุกระยะ

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นตามที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาขยะพลาสติกในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ จัดตั้งศูนย์
อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับพื้นที่ กรุงเทพมหานครจึงได้
จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในระดับพื้นที่ ดังนี้

๑. ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส. กทม.)

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.)
โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ผอ.ศพส.กทม. เป็นผู้รับผิดชอบการบูรณาการแผนงบประมาณ
และอำนวยการ กำกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบร่วมกับ
ส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบและอำนาจ
หน้าที่ดังนี้

๑.๑ องค์ประกอบ

๑. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ผู้อำนวยการ
๒. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(สั่งราชการสำนักอนามัย)	รองผู้อำนวยการ
๓. ปลัดกรุงเทพมหานคร	รองผู้อำนวยการ
๔. รองปลัดกรุงเทพมหานคร
(สั่งราชการสำนักอนามัย)	รองผู้อำนวยการ
๕. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	รองผู้อำนวยการ
๖. ผู้บัญชาการตำรวจปราบปราม	รองผู้อำนวยการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์
และประเมินผลกรุงเทพมหานคร
หรือผู้แทน	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม
กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ

๑๐. ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม
กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์
กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักเทคนิค
กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๓. รองผู้อำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายใน
กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักปกครอง
และทะเบียนสำนักปลัด
กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงาน
ปปส.กทม.สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติด
กระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๑๖. รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
(ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ
การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด)	กรรมการ
๑๗. ผู้แทนกองอำนาจการรักษา
ความมั่นคงภายในภาค ๑	กรรมการ
๑๘. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑๙. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๒๐. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๒๑. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๒๒. ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
๒๓. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	กรรมการ

๒๔. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครอง
เด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม กรรมการ
๒๕. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์
กระทรวงยุติธรรม กรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรรมการ
๒๗. รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย
(สั่งราชการสำนักงานป้องกัน
และบำบัดการติดยาเสพติด) กรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกัน
และบำบัดการติดยาเสพติด
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. รองผู้บังคับการอำนวยการ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
และอำนวยการสำนักงาน ปปส.กทม.
สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ อำนาจหน้าที่

๑.๒.๑ จัดวางระบบข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด ติดตามและประเมิน
สถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปัญหาที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๒ จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน และ โครงการต่างๆ เพื่อแก้ไข
ปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รองรับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเสพติดที่กำหนดขึ้น
โดยร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานภาคเอกชน หรือองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๓ สั่งการหรือมอบหมายให้ส่วนราชการและหน่วยงานในพื้นที่
กรุงเทพมหานครดำเนินการในลักษณะบูรณาการทั้งแผนงาน งบประมาณและการปฏิบัติเพื่อการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

๑.๒.๔ อำนวยการ ประสานงาน เร่งรัด ตรวจสอบ ติดตามและ
ประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครของส่วน
ราชการ และให้คำแนะนำแก่องค์กร หน่วยงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบการดำเนินงาน

๑.๒.๕ จัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยา
เสพติดกลุ่มเสี่ยงต่างๆ และจัดให้มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในชุมชน

๑.๒.๖ กำหนดเป้าหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและจัดชุดเฉพาะกิจเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายหรือเสริมการปฏิบัติการตามที่ได้รับร้องขอ

๑.๒.๗ ประสานการปฏิบัติกับกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตำรวจ นครบาล และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้บังเกิดผลในการปราบปราม สืบสวน ขยายผล ตรวจยึดทรัพย์สิน และทำลายเครือข่ายของยาเสพติด

๑.๒.๘ จัดชุดสืบสวนตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือคำร้องเรียนของประชาชน และให้มีผลการปฏิบัติอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

๑.๒.๙ เสนอผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้อำนวยการ ศพส.ในการพิจารณาให้คุณให้โทษเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑๐ จัดทำและส่งเสริมสนับสนุนแนะนำการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับกรุงเทพมหานครและระดับเขต

๑.๒.๑๑ รายงานผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้ ศพส. ทราบเป็นระยะ

๑.๒.๑๒ ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมายจาก ศพส.

๒. ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.)

ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่รับนโยบาย แนวทาง และแผนงานโครงการที่ ศพส.กทม. ไปประสานการปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

๒.๑ องค์กรประกอบ

๑. สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	ที่ปรึกษา
๒. ผู้อำนวยการเขต	ผู้อำนวยการ
๓. ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต	รองผู้อำนวยการ
๔. ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่	รองผู้อำนวยการ
๕. ผู้แทนสำนักกอนามัย กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงาน ปปส.กทม.	กรรมการ
๗. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	กรรมการ
๘. ผู้แทนสถานศึกษาในพื้นที่เขต	กรรมการ

๘. หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	กรรมการ
๑๐. หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ	กรรมการ
๑๑. หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อม
และสุขภาพ	กรรมการ
๑๒. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชน
และสวัสดิการสังคม	กรรมการ
๑๓. ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
ที่ผู้อำนวยการศูนย์เห็นชอบ	กรรมการ
๑๔. ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน
ที่เกี่ยวข้องที่ผู้อำนวยการศูนย์เห็นชอบ	กรรมการ
๑๕. หัวหน้าฝ่ายปกครอง	กรรมการและเลขานุการ
๑๖. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและ
สวัสดิการสังคม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ อำนาจหน้าที่

๒.๒.๑ กำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยครอบคลุมทั้งในด้านการปราบปรามผู้ค้า/ผู้ผลิต การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดในชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมไปถึงการสร้างระบบเฝ้าระวังปัญหาเสพติด

๒.๒.๒ ดำเนินการและประสานงานให้เกิดผลในทางปฏิบัติในเชิงบูรณาการตามแผนงาน/โครงการที่ ศพส.กทม.กำหนด หรือให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสถานการณ์ในพื้นที่โดยร่วมกับส่วนราชการหรือองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๓ ดูแล และให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ประสานพลังแผ่นดิน และกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่เขตอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๔ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขตอย่างต่อเนื่อง

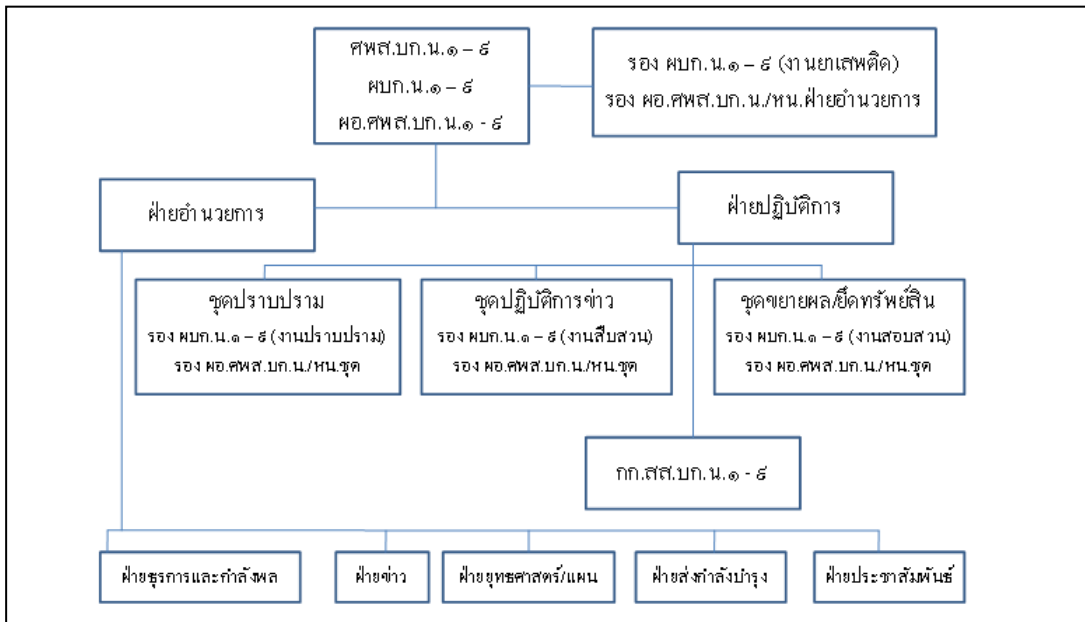
๒.๒.๕ รายงานผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้ ศพส.กทม. ทราบทุกระยะ

๒.๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมายจาก ศพส.กทม.

นอกเหนือจากกลไกอำนาจการในระดับพื้นที่ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว ตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๕ ยังมีการกำหนดกลไกอีก ๒ กลไกเพิ่มเติมดังนี้

๓. ศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.) (คำสั่งกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ ๕๐/๒๕๕๖ : ๑ - ๒) ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๖๗๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในระดับกองบัญชาการขึ้น และให้มีหน่วยระดับกองบังคับการทำหน้าที่เป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการในแต่ละยุทธศาสตร์ ตามแนวทางการบูรณาการยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ดังนี้

๓.๑ โครงสร้างศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.)
 แผนภาพที่ ๓-๒ แสดงโครงสร้างศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.)

๑.	พลตำรวจโท คำรณวิทย์ ธูปกระจ่าง
ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	ผู้อำนวยการ
๒.	พลตำรวจตรี อนุชัย เล็กบำรุง
รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	รองผู้อำนวยการ
๓.	พลตำรวจตรี อธิธิพล พิริยะภิญโญ
รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	รองผู้อำนวยการ
๔.	พลตำรวจตรี จูติราช หนองหารพิทักษ์
รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	รองผู้อำนวยการ
๕.	พลตำรวจตรี สำเริง สุวรรณพงษ์
รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	รองผู้อำนวยการ
๖.	พลตำรวจตรี เอื้อพงษ์ โกมารกุล ณ นคร
รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	รองผู้อำนวยการ
๗.	ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
หรือผู้แทน	กรรมการ
๘.	ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติดกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
๙.	ผู้บังคับการอำนาจการ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
๑๐.	ผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๑ – ๕	กรรมการ
๑๑.	ผู้บังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ	กรรมการ
๑๒.	ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน	กรรมการ
๑๓.	ผู้กำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี
กองบัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
๑๔.	ผู้กำกับการฝ่ายอำนาจการ ๑ – ๑๐
และศูนย์ฝึกอบรมกองบังคับการอำนาจการ	กรรมการ
๑๕.	พันตำรวจเอก ญาณพงศ์ โสมาภา
รองผู้บังคับการอำนาจการ	กรรมการ
๑๖.	พันตำรวจโท ฉันทปาโมทย์ พุ่มไพบูลย์
รองผู้กำกับ กองกำกับการควบคุมฝูงชน ๒	กรรมการ

๑๗. พันตำรวจโท ขจร อบทอง ผู้ช่วยเลขานุการ
รองผู้กำกับการสืบสวน
สถานีตำรวจนครบาลคันนายาว
กองบังคับการตำรวจนครบาล ๒
๑๘. พันตำรวจโท ชัยวัฒน์ วารีศดใส ผู้ช่วยเลขานุการ
สารวัตร กองกำกับการสืบสวน ๒
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน
๑๙. ร้อยตำรวจเอก สถาพร ตระกูลสุนทรชัย ผู้ช่วยเลขานุการ
รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจนครบาล
ชนะสงคราม กองบังคับการตำรวจนครบาล ๑
๒๐. ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ ศรีสุขยงค์ ผู้ช่วยเลขานุการ
พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ
กองบังคับการตำรวจนครบาล ๒
๒๑. ร้อยตำรวจเอก สรรเพชญ์ อภิสมัย ผู้ช่วยเลขานุการ
รองสารวัตร งานแผน/ฝึกอบรม
กองกำกับการควบคุมฝูงชน ๒
กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน

๓.๒ อำนาจหน้าที่

๓.๒.๑ จัดทำแผนงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาล และศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓.๒.๒ กำหนดเป้าหมายในการปราบปราม และจัดวางระบบข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติดให้ครอบคลุมสภาพปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ

๓.๒.๓ บูรณาการ ประสานการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๔ วางแผนพัฒนากำลังพลให้มีศักยภาพสูงขึ้น ตลอดจนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

๓.๒.๕ ควบคุม กำกับ ดูแล และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยและชุดปฏิบัติการในสังกัด

๓.๒.๖ แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.)มอบหมาย

๔. ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) ซึ่งได้มีการปรับปรุงตามมติที่ประชุมศูนย์อำนวยการเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

๔.๑ องค์ประกอบ

๑.	ผอ.ศพส.๓๑๕	ผู้อำนวยการ
๒.	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองผู้อำนวยการ
๓.	รองปลัดกรุงเทพมหานคร	รองผู้อำนวยการ
ที่ได้รับมอบหมาย
๔.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี	รองผู้อำนวยการ
๕.	ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี	รองผู้อำนวยการ
๖.	ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ	รองผู้อำนวยการ
๗.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม	รองผู้อำนวยการ
๘.	ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร	รองผู้อำนวยการ
๙.	รองแม่ทัพภาคที่ ๑ ที่ได้รับมอบหมาย	รองผู้อำนวยการ
๑๐.	ผู้อำนวยการศูนย์ประสาน
การปฏิบัติที่ ๑ กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	รองผู้อำนวยการ
๑๑.	รองเลขาธิการ ป.ป.ส.
ที่ได้รับมอบหมาย	รองผู้อำนวยการ
๑๒.	ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
หรือผู้แทน	รองผู้อำนวยการ
๑๓.	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๔.	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๕.	ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
๑๖.	ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	กรรมการ

๑๗.	ผู้บังคับการตำรวจ จังหวัดนนทบุรี	กรรมการ
๑๘.	ผู้บังคับการตำรวจ จังหวัดปทุมธานี	กรรมการ
๑๙.	ผู้บังคับการตำรวจ จังหวัดสมุทรปราการ	กรรมการ
๒๐.	ผู้บังคับการตำรวจ จังหวัดนครปฐม	กรรมการ
๒๑.	ผู้บังคับการตำรวจ จังหวัดสมุทรสาคร	กรรมการ
๒๒.	ผู้บังคับการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติด ๑	กรรมการ
๒๓.	ผู้บังคับการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติด ๓	กรรมการ
๒๔.	ผู้บังคับการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติด ๔	กรรมการ
๒๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๒๖.	ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ภาค ๑	กรรมการ
๒๗.	ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ภาค ๗	กรรมการ
๒๘.	ผู้บังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจ ปราบปรามยาเสพติด	กรรมการและเลขานุการร่วม
๒๙.	ผู้บังคับการแผนงานอาชญากรรม และสำนักยุทธศาสตร์ตำรวจ	กรรมการและเลขานุการร่วม
๓๐.	ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.	กรรมการและเลขานุการร่วม

๔.๒.๓) ปฏิบัติการจิตวิทยา การชี้แจง ทำความเข้าใจ การรณรงค์ให้ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ ทั้งรณรงค์ทางกว้าง และการเคาะประตูบ้าน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔.๒.๔) ตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน หรือเชิญหน่วยงาน องค์กร บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมตามสถานการณ์

๔.๒.๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

๔.๒.๑๐) รายงานผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติทราบ ตามวงรอบที่กำหนด

กล่าวโดยสรุป กลไกอำนาจการในพื้นที่กรุงเทพมหานครนอกเหนือจากกลไกอำนาจการที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมี ๒ ระดับ คือ กลไกของ ศพส.กทม. ทำหน้าที่ในการจัดระบบข้อมูลข่าวสารยาเสพติด ติดตามและประเมินสถานการณ์ จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงานและโครงการต่าง ๆ สั่งการหรือมอบหมายให้ส่วนราชการและหน่วยงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดำเนินการในลักษณะบูรณาการ อำนาจการ ประสานงาน เร่งรัด ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น และในระดับพื้นที่เขตมี ศพส.ข. ทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน ครอบคลุมทั้งด้านการปราบปรามผู้ค้า/ผู้ผลิต การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติดในชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด การเฝ้าระวัง ดำเนินการและประสานงานอย่างบูรณาการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลไกที่ทำหน้าที่ในเชิงภารกิจ (Function) ด้านการปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกลไกของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เน้นหนักคือกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล

จากการวิเคราะห์ พบว่ากลไกอำนาจการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บข.น.) และศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) มีความเชื่อมโยงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์ฯ เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแทบจะไม่มีเชื่อมโยง บูรณาการการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

สถานการณ์และแนวโน้มของปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

การนำเสนอสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีข้อพิจารณาที่สำคัญอยู่ ๔ ประการคือ (๑) การคงสภาพเป็นพื้นที่การค้า พักเก็บ และลำเลียงผ่าน (๒) การแพร่ระบาดและแพร่กระจายยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น (๓) การมีผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่เพิ่มมากขึ้นและมีอายุน้อยลง และ (๔) ยาบ้ายังคงเป็นปัญหาหลัก โดยมีไอซ์แพร่ระบาดมากขึ้น (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๕) โดยสรุปได้ดังนี้

๑. การคงสภาพเป็นพื้นที่การค้า พักเก็บ และลำเลียงผ่าน โดยมีการลักลอบนำเข้า/ส่งออกกระดับภูมิภาคและในประเทศ มีการพักเก็บยาบ้าจำนวนมากกระจายอยู่ทุกกลุ่มพื้นที่ และการเป็นตลาดการค้ายาบ้าใหญ่ที่สุด

๒. การแพร่ระบาดและแพร่กระจายของยาเสพติดมากขึ้น โดยมีลักษณะสำคัญ คือ ผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ผู้กระทำผิดในมิติของการเสพเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่

๓. การมีผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่เพิ่มมากขึ้นและมีอายุน้อยลง โดยผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดรายใหม่มีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดกลุ่มอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีสูงขึ้น

๔. การแพร่ระบาดยาบ้ายังคงรุนแรง ขณะที่ไอซ์แพร่ระบาดมากขึ้น โดยร้อยละ ๘๐ ของปัญหายาเสพติดเป็นกลุ่มยาบ้า ทั้งนี้โดยพิจารณาจากข้อมูลสัดส่วนของคดีและของกลางยาบ้าที่ตรวจยึดได้ ผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดไอซ์กระจายตัวทุกพื้นที่ ผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดรักษาไอซ์เพิ่มสูงขึ้น และคดีของกลางไอซ์ที่ตรวจยึดได้เพิ่มสูงขึ้น

กล่าวโดยสรุป การแพร่ระบาดไอซ์ในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มแพร่ระบาดขยายตัวมากขึ้น โดยมีการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้เสพเพศหญิงเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การแพร่ระบาดเป็นผลจากการแบ่งจำหน่ายที่ทำให้ผู้เสพเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ข้อมูลที่กลุ่มเด็กและเยาวชน (รายใหม่) รวมถึงผู้เสพรายเก่าได้รับ การมีแหล่งจำหน่ายไอซ์ในระดับขายรายย่อยและขายปลีกกระจายอยู่ตามชุมชน ในสถานเริงรมย์/สถานบริการ ในสถานศึกษา ในที่ใช้มีวสุมในการเสพที่พักเชิงพานิชย์ นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้ลองเปลี่ยนตัวยาเสพติด (จากยาบ้าเป็นไอซ์) การเสนอให้ทดลองเสพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยมีอุปกรณ์ให้ รวมทั้งค่านิยมที่ผิดเกี่ยวกับการใช้ไอซ์ ได้แก่ ความต้องการลองยาเสพติดตัวใหม่ ต้องการฤทธิ์ยาที่แรงขึ้น หาซื้อยาบ้าไม่ได้/คนขายไม่ขายยาบ้าให้ ใช้ไอซ์ไม่โทรม ใช้แล้วคุเทห์ ใช้ไอซ์ไม่มีกลิ่น ในขณะที่ใช้ยาบ้าเห่หมื่น รวมทั้งใช้ไอซ์แล้วสิ้นเปลืองน้อยกว่า

ผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรค

๑. ผลการดำเนินงาน

จากการตรวจสอบเอกสารรายงานผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๕- ๒๕๕๖ พบว่าในปี ๒๕๕๕ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) มีการจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ และมีการรายงานผลการดำเนินงานเพียงในช่วง ๖ เดือนแรกของปีงบประมาณ ๒๕๕๕ (ตุลาคม ๒๕๕๔ – กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ซึ่งผลการดำเนินงานยังไม่ครบทั้งปีงบประมาณ สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ มีการรายงานผลการดำเนินงานในการประชุมคณะกรรมการสำนักงานบริหารสำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑.๑ ผลการดำเนินงาน ในช่วง ๖ เดือนแรกของปีงบประมาณ ๒๕๕๕ (ตุลาคม ๒๕๕๔ – กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

๑) แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

เป้าหมาย ประกอบด้วย ชุมชนเป้าหมาย จำนวน ๑,๑๑๘ ชุมชน และชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖๐๓ ชุมชน

ผลการดำเนินงาน

(๑) กรุงเทพมหานครได้จัดงาน “มหกรรมรวมพลังคนกรุงเทพฯเอาชนะยาเสพติด” โดยเป็นการรวมพลังของภาคีเครือข่าย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมคุมประพฤติ กองทัพอากาศที่ ๑ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกรุงเทพมหานคร และองค์กรภาคเอกชน เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร นักเรียน สภายาวชน กรุงเทพมหานคร ทหาร ตำรวจ อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำชุมชนและประชาชน ประมาณ ๓,๕๐๐ คน

(๒) ดำเนินการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเป้าหมาย จำนวน ๒๗๓ ชุมชน

(๓) กรุงเทพมหานครได้ร่วมกับสำนักงาน ปปส.กทม. จัดอบรมวิทยากรกระบวนการกองทุนแม่เพิ่มเติมจาก ๕๐ เขต โดยแบ่งเป็นภาคประชาชน จำนวน ๕๐ คน และข้าราชการเขตละ ๒ คน รวม ๑๐๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕๐ คน

๒) แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด

เป้าหมาย ประกอบด้วย บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดระบบสมัครใจ ๑๒,๖๐๐ คน ระบบบังคับบำบัด ๑๓,๕๓๓ คน และระบบต้องโทษ ๒,๐๐๐ คน

ผลการดำเนินงาน

(๑) ระบบสมัครใจ ๘๒๘ คน

(๒) ระบบบังคับบำบัด ๓,๓๕๕ คน

(๓) ระบบต้องโทษ ๘๔ คน

๓) แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด (Potential Demand)

เป้าหมาย ประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ๔๓๖ แห่ง สถานบันเทิง สถานบริการ ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต ฯลฯ และสถานประกอบการ

ผลการดำเนินงาน

(๑) การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษาตามมาตรฐานป้องกันและแก้ไขปัญหาและสารเสพติดในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการเฝ้าระวังการใช้ยา/สารเสพติด โดยให้ความรู้ และมีการจัดตั้งกลุ่มนักเรียนแกนนำและครูแกนนำ จัดตั้งเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังยาเสพติด ๑๓๒ โรงเรียน

(๒) โครงการจัดระเบียบสังคมและแก้ไขกลุ่มเสี่ยง

- การขจัดปัจจัยเสี่ยง/พื้นที่เสี่ยง โดยการออกตรวจสถานบันเทิง/สถานบริการ/สถานประกอบการ ๓๑๐ แห่ง ออกตรวจหอพัก/ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ๒๔๓ แห่ง ออกตรวจโต๊ะสนุ๊ก/ร้านค้าแอมเฟต/ร้านเกมส์/ร้านอินเทอร์เน็ต ๑๓๐ แห่ง และออกตรวจแหล่งมั่วสุม/พื้นที่มั่วสุมอื่น ๆ ๘๕ แห่ง

- จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชน (ลานดนตรี/ลานกีฬา/ฟู้ดอาชีวะ) รวม ๒๘๘,๒๑๑ คน

(๓) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ คัดจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ และค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในสถานประกอบการ/โรงงาน รวม ๖๖ แห่ง

๔) แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและการบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้ค้ารายย่อย/รายสำคัญ หรือเครือข่ายรายใหญ่ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

ผลการดำเนินงาน

(๑) ผลการจับกุมข้อหาต่าง ๆ ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวม ๒๕,๐๓๖ คดี แยกเป็น ผลิต/นำเข้า ๔ คดี จำหน่าย ๓,๔๕๐ คดี ครอบครอง ๕,๖๔๐ คดี และเสพ ๑๕,๙๐๒ คดี

(๒) ปริมาณของกลาง ยาบ้า ๑,๖๓๒,๕๕๓ เม็ด เฮโรอีน ๗.๕ กรัม ยาอี ๔๓๒ เม็ด ไอซ์ ๑๐๕ กิโลกรัม กัญชา ๖๓ กิโลกรัม และกระท่อม ๔๕๑ กิโลกรัม

(๓) ผลการยึดทรัพย์ ๒๕ ราย มูลค่าทรัพย์สิน ๑๔,๕๓๑,๘๘๐ บาท
๕) แผนงานที่ ๗ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

ผลการดำเนินงาน

(๑) จัดตั้งสำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ศพส.กทม.)

(๒) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) ๕๐ เขต

(๓) การจัดประชุม ได้แก่ ประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักงาน ศพส.กทม. ๑ ครั้ง จัดประชุมสำนักงาน ศพส.กทม. ๕ ครั้ง และจัดประชุม ศพส.เขต ๑๕ เขต จำนวน ๑๗ ครั้ง

๑.๒ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๖

โดยประมวลผลข้อมูลจากการลงข้อมูลในระบบสารสนเทศจังหวัด (NISPA) ระบบรายงาน ระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด (บสต.) และผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสังกัดกรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจนครบาล และกรมคุมประพฤติ

แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

เป้าหมาย ชุมชนเข้มแข็ง ๗๖๐ คน ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ๖๓๘ ชุมชน

(๑) ประชุมเวทีประชาคม ๙๒๕ ชุมชน (๑๒๒ %)

(๒) พัฒนาแกนนำชุมชนในการแจ้งข่าว เฝ้าระวังปัญหาเสพติดในพื้นที่ ๒๖๒ ชุมชน (๓๔%) ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในชุมชน ๕,๓๓๒ คน ติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ๙๗๓ คน

(๓) ประเมินชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ดำเนินงานครบตามกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ๔๗๓ ชุมชน (๘๐% จากข้อมูลชุมชนที่สำรวจ ๕๙๐ ชุมชน)

แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

เป้าหมาย บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ๓๕,๔๘๓ คน แบ่งเป็น ระบบสมัครใจ ๑๒,๕๐๐ คน ระบบบังคับบำบัด ๒๕,๙๘๓ คน และระบบต้องโทษ ๘๐๐ คน จัดตั้งศูนย์จำแนก คัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดและศูนย์ติดตาม และประสานความช่วยเหลือด้าน Demand ในทุกเขตและจัดตั้งศูนย์ข้อมูล ติดตาม และประสานความช่วยเหลือด้าน Demand ของ กรุงเทพมหานคร

ผลการดำเนินงาน

(๑) บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ๓๕,๔๕๕ คน (๘๕%) แบ่งเป็น ระบบ สมัครใจ ๖,๕๓๖ คน (๕๐%) ระบบบังคับบำบัด ๒๗,๖๘๗ คน (๑ ต.ค.๒๕๕๕ – ๓๑ ส.ค.๒๕๕๖) (๑๐๗%) ระบบต้องโทษ ๑,๒๒๒ คน (๑๕๒%)

(๒) มีการจัดตั้งศูนย์จำแนกคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดและศูนย์ติดตาม และประสานความช่วยเหลือด้าน Demand ในสถานบำบัดยาเสพติดสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้น ๑๐ แห่ง จัดตั้งศูนย์ข้อมูล ติดตาม และประสานความช่วยเหลือด้าน Demand ของ กรุงเทพมหานคร ที่สำนักงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด

แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด

เป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และประถมศึกษาปีที่ ๖ สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน ๕๕,๗๘๓ คน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ๕๖,๑๑๒ คน ได้รับภูมิคุ้มกันและเฝ้าระวังยาเสพติด มีกิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดเยาวชนนอกสถานศึกษา การควบคุมและลดปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยง ๑,๒๖๗ แห่ง

ผลการดำเนินงาน นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ – ๖ ได้รับ ภูมิคุ้มกันและเฝ้าระวังยาเสพติด สังกัดกรุงเทพมหานคร ๖๔,๓๐๐ คน (๑๐๗%) สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ๑,๘๖๒ คน (๓.๓๒%) จัดกิจกรรมลานคนตรี กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดเยาวชนนอกสถานศึกษา ๖,๕๖๓,๗๓๖ คน ออกตรวจพื้นที่เสี่ยง ๑,๖๓๖ แห่ง (๑๒๕%) โดย ดำเนินการตามมาตรการทางสังคม ๓๕๓ แห่ง มาตรการทางกฎหมาย ๓๖๖ แห่ง ค้นหาผู้เสพ/ผู้ติด ยาเสพติดในสถานประกอบการ ๗๔๑๔ แห่ง

แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมาย สืบสวนปราบปรามผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด โดยขยาย ผลหลังการจับกุม ๕,๒๓๔ ราย ดำเนินการทางทรัพย์สินคดียาเสพติด มูลค่าทรัพย์สิน ๑๒๑ ล้านบาท สืบสวนติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับในคดียาเสพติด ๔๕ หมาย

ผลการดำเนินงาน (๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ – ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๖)

(๑) สืบสวนปราบปรามผู้กระทำความผิดคดีอาญาเสพติด โดยขยายผลหลังการจับกุม ๕,๔๓๖ ราย

(๒) ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินคดีอาญาเสพติด ๓๗,๓๖๔,๖๗๓ บาท

(๓) สืบสวนติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับในคดีอาญาเสพติด ๑๘๖ หมาย

แผนงานที่ ๗ แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการ

เป้าหมาย จัดประชุม ศพส.เขต ๒๐๐ ครั้ง

ผลการดำเนินงาน จัดประชุม ศพส.เขต ๑๕๖ ครั้ง (๗๘%)

กล่าวโดยสรุป ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลไกของฝ่ายเลขานุการ ศพส.กทม./ศพส.ข. เพื่อให้การอำนวยการและขับเคลื่อนงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ ได้มีการจัดตั้งสำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบได้แก่ คณะกรรมการที่ปรึกษาสำนักงาน ศพส.กทม. มีปลัดกรุงเทพมหานครเป็นประธานที่ปรึกษา และคณะกรรมการบริหารสำนักงาน ศพส.กทม. มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นประธาน ผลการดำเนินงาน มีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ และการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล และนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายา/สารเสพติดในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การจัดประชุมสำนักงาน ศพส.กทม. ดำเนินการจัดประชุมต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการ ศพส.กทม. คณะกรรมการบริหารสำนักงาน ศพส.กทม. ประชุมสำนักงาน ศพส.กทม. และการประชุมฝ่ายเลขานุการของ ศพส.ข. ส่วนการขับเคลื่อนงานของ ศพส.ข. กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการไตรมาส (๓ เดือน) ละ ๑ ครั้ง รวมปีละ ๔ ครั้ง โดยรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ ครั้ง ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ศพส.ข. จัดประชุมได้ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดคือ จัดได้เพียง ๙๔ ครั้ง (๔๗%) ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จัดประชุมได้ ๑๕๔ ครั้ง เพิ่มขึ้น ๖๐ ครั้ง (๗๗%) การนำเข้าผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ นำเข้าข้อมูล ๔๔๕ ครั้ง เพิ่มขึ้นจำนวน ๕๕ ครั้ง (๘๘%) การตรวจติดตามการปฏิบัติงานของ ศพส.ข. โดยผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบเขตตรวจราชการการบริหารสำนักงานเขต ซึ่งปลัดกรุงเทพมหานครได้เห็นชอบให้มีการตรวจติดตามการปฏิบัติงานตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังได้ให้

การสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลในการส่งผู้ต้องสงสัยตรวจหาสารเสพติด ในปีสภาวะโดยไม่ต้องทอดรองจ่ายเงินในปี ๒๕๕๕ ส่งตรวจจำนวน ๔,๕๖๘ ราย ปี ๒๕๕๖ ส่งตรวจเพิ่มขึ้นเป็น ๖,๒๒๙ ราย พร้อมสนับสนุนในการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าค่ายปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) โดยจัดบุคลากร ประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และพยาบาลในการคัดกรองและตรวจสุขภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และจัดรถเอ็กซเรย์เคลื่อนที่เพื่อตรวจเอ็กซเรย์ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ปี ๒๕๕๕ มีจำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่คัดกรอง ๖,๔๔๑ ราย ปี ๒๕๕๖ มีจำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่คัดกรอง ๗,๖๘๙ ราย เพิ่มขึ้น ๑,๒๔๘ ราย และสำนักอนามัยโดยศูนย์บริการสาธารณสุข และสำนักการแพทย์ โดยโรงพยาบาลตากสินรองรับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด ของกรมคุมประพฤติ

๒. ปัญหาอุปสรรค

จากรายงานผลการตรวจติดตามการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ ศพส.ข. ของคณะผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ (พฤษภาคม – กันยายน ๒๕๕๖) สรุปได้ดังนี้

๒.๑ การนำเข้าสู่ข้อมูลผลการดำเนินงานในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA) ซึ่ง ศพส.กทม.กำหนดให้ ศพส.ข. พบว่านำเข้าสู่ข้อมูลในระบบสารสนเทศยาเสพติด จังหวัดภายในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน ปัญหาที่พบ คือ ระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด ไม่มีความเสถียร ระบบล่ม ล่าช้า เจ้าหน้าที่ต้องนำข้อมูลเข้าในช่วงนอกเวลาราชการ ข้อมูลมีความละเอียดมาก ต้องนำมาจากหลายฝ่ายทำให้ขาดความร่วมมือจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการนำส่งข้อมูลภายใน ระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับการอบรมการนำเข้าสู่ข้อมูล

๒.๒ การดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีปัญหาว่า ศพส.ข. ได้รับความงบประมาณล่าช้า การเบิกจ่ายงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนเฉพาะกิจมีขั้นตอนยุ่งยาก ระเบียบ หลักเกณฑ์ขาดความชัดเจน เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงวิธีการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยให้สำนักงานเขตสำรองจ่ายเงินก่อนจึงวางฎีกา จ่ายเงินที่กองตรวจจ่าย สำนักการคลัง โครงการ/กิจกรรมประชาชนกลุ่มเป้าหมายติดภารกิจทำให้ ต้องปรับเปลี่ยนใหม่

๒.๓ การประชุมคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.ข.) มีปัญหาว่าสำนักงานเขตมีภารกิจในการจัดเตรียมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครในช่วงต้นปีงบประมาณและต้องงดจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับมวลชน ขาดความชัดเจนเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ ค่าเบี้ยประชุม ทำให้การเบิกจ่ายล่าช้า

๒.๔ ปัญหาอื่นๆ ได้แก่ เรื่องอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด มีน้อย สำนักงานเขตมีภารกิจหลายด้าน บางเขตยังคงมีภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบ อุทกภัยปี ๒๕๕๔ อีกด้วย ขาดความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากมีภารกิจ โดยเฉพาะเงินเวลาที่ไม่ตรงกัน สำนักงานเขตได้รับงบประมาณล่าช้า ทำให้เกิดข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาในการดำเนินการ ประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่คล่องตัว

ปัญหาอุปสรรคดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของ คณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีการประชุม เชิงปฏิบัติการส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาลและหน่วยงานในสังกัด ศพส.กทม./ศพส.ข.ทั้ง ๕๐ เขต ตลอดจนเครือข่ายภาคประชาชน เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าปัญหาอุปสรรคดังนี้

๑) ในด้านการบริหารจัดการยังขาดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกัยาเสพติดอย่างจริงจัง

๒) กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการ มีสายการบังคับบัญชาที่ ซับซ้อนมากกว่าจังหวัดอื่น จึงทำให้ล่าช้ากว่าจังหวัดอื่น

๓) บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดไม่เพียงพอ เนื่องจากภารกิจในหน้าที่ ปกติล้นมือ และบางครั้งเกิดเหตุการณ์หรือมีปัญหา เช่น การชุมนุมทางการเมือง ปัญหาน้ำท่วม ฯลฯ จึงทำให้งานยาเสพติดไม่ได้รับความสนใจ

๔) ข้อจำกัดเกี่ยวกับสภาพพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่มีประชากรแฝง ตั้งคมเมือง มีความเจริญทางเศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยว มีสถานบริการ สถานบันเทิง แหล่งมั่วสุ่มจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อปัญหา และเป็นแรงจูงใจให้ผู้ค้ายาเสพติดเข้ามาในพื้นที่

สำหรับ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) ซึ่งเป็นอีกกลไกหนึ่งที่ตั้งขึ้นเพื่อเสริมกลไก อำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่กรุงเทพมหานครของ ศพส.กทม. โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เน้นหนักคือกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล จากรายงานการประเมิน โครงการประเมินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) (เกษมสานต์ โชติชาครพันธ์ และคณะ ,๒๕๕๖ : ๑๑๑ – ๑๑๔) พบว่า

๑. กลไกอำนาจการการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและ จังหวัดปริมณฑลของภาครัฐ มี ๒ กลไกหลักด้วยกัน ประกอบด้วย

๑.๑ กลไกอำนาจการการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่รับผิดชอบในงานปกติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐในหลายภาคส่วนมีภาระและความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาเสพติดตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายและระเบียบกำหนด อาทิ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม รวมไปถึงการตรวจตรา กวดขันจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีหน้าที่ในการคัดกรอง ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดและนำเข้าสู่ระบบการบำบัดผู้ติดยาเสพติดที่เหมาะสม เป็นต้น และ กลไกอำนาจการการปฏิบัติงานภายใต้นโยบายในการแก้ไขปัญหาเสพติด โครงสร้างของศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในระดับชั้นต่าง ๆ

๑.๒ กลไกอำนาจการการปฏิบัติงานภายใต้การแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เน้นย้ำ ได้แก่ ศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นรูปแบบการแก้ไขปัญหาเป็นพิเศษกว่าปกติ รวมถึง โครงสร้างการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดที่มีความแตกต่างกันทั้งในรูปแบบของ ศพส.กทม.ในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เป็นรูปแบบการปกครองพิเศษที่มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอันมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และ ศพส.จ. ในจังหวัดปริมณฑลอันเป็นพื้นที่การปกครองส่วนภูมิภาค ภายใต้การกำกับของกระทรวงมหาดไทย และมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รัฐบาลจึงได้กำหนด โครงสร้างการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑลขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาเสพติดให้ครอบคลุมทุกมิติของปัญหา และบูรณาการแนวทางการบริหารจัดการแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

๒. ปัญหาอุปสรรค ที่พบจากการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างดังกล่าว พอสรุปได้ดังนี้

๒.๑ ความแตกต่างของกลไกการบริหารจัดการ ระหว่างพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่การปกครองพิเศษ มีแนวทางการบริหารจัดการ สั่งการ การบังคับบัญชาต่างจากพื้นที่จังหวัดที่อยู่ภายใต้การปกครองของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการสั่งการ การปฏิบัติทำให้เป็นไปตามแผนฯ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่สามารถอำนาจการหน่วยราชการอื่นในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีความเป็นศูนย์กลางในการอำนาจการหน่วยงานราชการอื่นในพื้นที่มากกว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเขตขาดแรงกดดันนโยบายจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนฯ กลายเป็นภาระของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล

๒.๒ ความซับซ้อนของโครงสร้างการบริหาร การจัดตั้งโครงสร้าง ศพส. ๓๑๕ เป็นโครงสร้างการบังคับบัญชาพิเศษบูรณาการบังคับบัญชาสั่งการหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดความซับซ้อน (Complexity) ในการบริหารงาน หรือการบังคับบัญชาควบคุมสั่งการให้เป็นไปตามแผนฯ รวมทั้งทับซ้อนในเชิงโครงสร้างการอำนวยความสะดวกกับกลไกปกติที่มีอยู่ ทำให้เกิดจุดตัดสินใจในการบังคับบัญชาสั่งการจำนวนมาก ส่งผลต่อความล่าช้าในการสั่งการบังคับบัญชา และเกิดความสับสนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ปัญหาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการ ปัญหาสุขภาพจิตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ และข้อเสนอ โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิต ว่าภายใต้สถานการณ์และแนวโน้มของปัญหาสุขภาพจิตที่มีการแพร่ระบาดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นกลไกที่สามารถแก้ไขปัญหาคาของยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้หรือไม่ หากเป็นกลไกที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกลไกดังกล่าวอย่างไร โดยผู้วิจัยแยกประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ปัญหาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิต

วิเคราะห์ปัญหาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิต

รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงได้ยกปัญหาสุขภาพจิตขึ้นเป็นวาระแห่งชาติและเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องมีความสามัคคี ร่วมแรง ร่วมใจ ผนึกกำลังเร่งแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยกำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔) และกำหนดกลไกการบริหารจัดการโดยจัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (สพส.) เป็นกลไกอำนวยการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชาติ (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๕/๒๕๕๔) และให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับกรม/หน่วยงาน ระดับภาค/พื้นที่ตามแนวชายแดน ไปจนถึงระดับจังหวัด รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิต (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔) สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาสุขภาพจิตรูปแบบเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ โดยให้มีศูนย์อำนวยการ

พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในระดับเขตมีศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขต แม้ว่าที่ผ่านมากรุงเทพมหานครได้มีความพยายามในการจัดโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งดำเนินการตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามที่รัฐบาลกำหนด แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานในพื้นที่ยังดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) หรือแผนงานที่หน่วยงานต้นสังกัดสั่งการให้ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการและขาดพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถควบคุมและหยุดยั้งสถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดซึ่งนับวันจะลุกลามเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ถือเป็น “เหยื่อ” (Victim) อันโอชะของนักค้ายาเสพติด

ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

๑. ความแตกต่างของกลไกการบริหารจัดการ ระหว่างพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่การปกครองพิเศษมีแนวทางการบริหารจัดการ การบังคับบัญชาต่างจากพื้นที่จังหวัดที่อยู่ภายใต้การปกครองของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการสั่งการ การปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนฯ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่สามารถอำนวยความสะดวกอื่นในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีความเป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกหน่วยงานราชการอื่นในพื้นที่มากกว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเขตขาดแรงกดดันนโยบายจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนฯ กลายเป็นภาระของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล

๒. ความซับซ้อนของโครงสร้างการบริหาร เนื่องจาก เป็นโครงสร้างการบังคับบัญชาพิเศษบูรณาการบังคับบัญชาสั่งการหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดความซับซ้อน (Complexity) ในการบริหารงาน หรือการบังคับบัญชาควบคุมสั่งการให้เป็นไปตามแผนฯ รวมทั้งทับซ้อนในเชิงโครงสร้างการอำนวยความสะดวกกับกลไกปกติที่มีอยู่ ทำให้เกิดจุดตัดสินใจในการบังคับบัญชาสั่งการจำนวนมาก ส่งผลต่อความล่าช้าในการสั่งการบังคับบัญชา และเกิดความสับสนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๓. การนำเข้าข้อมูลผลการดำเนินงานในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA) ซึ่ง ศพส.กทม.กำหนดให้ ศพส.ข. พบว่านำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัดภายในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน ปัญหาที่พบ คือ ระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัดไม่มีความเสถียร

ระบบล้ม ค่าเช่า เจ้าหน้าที่ต้องนำข้อมูลเข้าในช่วงนอกเวลาราชการ ข้อมูลมีความละเอียดมากต้องนำมาจากหลายฝ่ายทำให้ขาดความร่วมมือจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการนำส่งข้อมูลภายในระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับการอบรมการนำเข้าข้อมูล

๔. การดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีปัญหาว่า ศพส.ข. ได้รับงบประมาณค่าเช่า การเบิกจ่ายงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนเฉพาะกิจมีขั้นตอนยุ่งยาก ระเบียบหลักเกณฑ์ขาดความชัดเจน เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงวิธีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยให้สำนักงานเขตสำรองจ่ายเงินก่อนจึงวางฎีกาจ่ายเงินที่กองตรวจจ่าย สำนักการคลัง โครงการ/กิจกรรมประชาชนกลุ่มเป้าหมายติดภารกิจทำให้ต้องปรับเปลี่ยนใหม่

๕. การประชุมคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.ข.) มีปัญหาว่าสำนักงานเขตมีภารกิจในการจัดเตรียมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในช่วงต้นปีงบประมาณและต้องงดจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับมวลชนขาดความชัดเจนเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ ค่าเบี้ยประชุม ทำให้การเบิกจ่ายล่าช้า

๖. ปัญหาอื่นๆ ได้แก่ เรื่องอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดมีน้อย สำนักงานเขตมีภารกิจหลายด้าน บางเขตยังคงมีภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ อีกด้วย ขาดความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากมีภารกิจ โดยเฉพาะเงื่อนไขที่ไม่ตรงกัน สำนักงานเขตได้รับงบประมาณล่าช้า ทำให้เกิดข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาในการดำเนินการ การประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่คล่องตัว

แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหายาเสพติด

จากผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการปัญหายาเสพติดภายใต้โครงสร้างศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) และศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ พบว่า

๑. โครงสร้างและการบริหารจัดการของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (สั่งราชการสำนักอนามัย) ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร (สั่งราชการสำนักอนามัย) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นรองผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (สั่งราชการสำนักงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด) เป็นเลขานุการ ไม่สามารถใช้ได้กับพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เนื่องจากโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด อันเป็นผลมาจากกรุงเทพมหานครเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ การบริหารงานของกรุงเทพมหานครมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมจากภายนอกที่มีการทับซ้อนเชิงอำนาจหน้าที่ระหว่างกรุงเทพมหานครและราชการบริหารส่วนกลาง กรุงเทพมหานครจึงไม่ใช่องค์กรเดียวที่รับผิดชอบการบริหารกรุงเทพมหานคร แต่ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกจำนวนมากที่เข้ามาเกี่ยวข้องดำเนินการ ทำให้การบริหารงานของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไม่มีเอกภาพ แต่ละหน่วยงานทำงานอย่างแยกส่วน นอกจากนี้การขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาอาเสพติดของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ แต่ในทางปฏิบัติผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มอบหมายให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานคณะกรรมการ ศพส.กทม.แทน และที่ผ่านมีการขับเคลื่อนงานอำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้การประชุมคณะกรรมการฯ เพียง ๑ ครั้งต่อปี จึงไม่สามารถขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นวาระของชาติได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม

๒. โครงสร้างและการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (ศพส.ข.) ซึ่งมีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ เป็นรองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายปกครอง เป็นกรรมการและเลขานุการ ยังเป็นกลไกที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด แต่องค์ประกอบของคณะกรรมการยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานที่ต้องมีภารกิจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขต อาทิ เช่น ผู้แทนของกระทรวงแรงงานซึ่งจะต้องเข้ามาดูแลเรื่องงาน เรื่องอาชีพของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษา ในการขับเคลื่อนงานอำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับเขต มีการประชุมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นประจำไตรมาสละ ๑ ครั้ง รวมปีละ ๔ ครั้ง มีการกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขต และการประสานงานทั้งกับหน่วยงานภายในของกรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานครทราบเป็นตามวงรอบที่กำหนด

สำหรับ โครงสร้างของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส. ๓๑๕) ซึ่งเป็นอีกกลไกหนึ่งที่ตั้งขึ้นเพื่อเสริมกลไกอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่กรุงเทพมหานครของ ศพส.กทม. จากการประชุมผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ (เกษมสานต์ โชติชาครพันธ์ และคณะ , ๒๕๕๖ : ๕๐ – ๕๑) พบว่า การดำเนินงานตามแผนของ ศพส.๓๑๕ แทบจะไม่ได้มีอะไรแตกต่างไปจาก

งานปกติที่หน่วยงานปฏิบัติกันอยู่ โดยมุ่งเน้นแต่เรื่องการเร่งรัดเพื่อค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ แล้วนำตัวเข้ารับการบำบัดรักษา ไม่ได้มุ่งเน้นงานด้านอื่นๆ ที่ถูกระบุไว้ในอำนาจหน้าที่อุปสรรคสำคัญ ได้แก่ ความซ้ำซ้อนของแผนปฏิบัติการตามแผน ศพส.๓๑๕ กับแผนปกติ ความรู้ความเข้าใจในแผนปฏิบัติการยังกระจุกกับผู้บริหาร ไม่ลงถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ความหลากหลายของพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล มีความแตกต่างทั้งในเชิงพื้นที่และโครงสร้างการบริหารจัดการ ทำให้เกิดความสับสนในการบังคับบัญชา ในส่วนของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ การขาดการรับรู้ และความไม่เข้าใจในการปฏิบัติการตามแผน การขาดการประสานการปฏิบัติ ซึ่งกลไกการอำนวยความสะดวกใช้เพียงการประชุม และก็เป็นการประชุมนานๆ ครั้ง

อีกหนึ่งโครงสร้างองค์กรที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.) ซึ่งมีผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นผู้อำนวยการ มีรองผู้บัญชาการ ๕ ท่าน เป็นรองผู้อำนวยการ และมีเจ้าหน้าที่ของ ศพส.บช.น. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ยังเป็นกลไกอำนวยความสะดวกด้านการปราบปรามยาเสพติดที่สามารถดำเนินการได้อย่างตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการอำนวยความสะดวกผ่านการประชุมซึ่งจัดเป็นวาระประจำทุกเดือน

๑. ข้อเสนอ

๑.๑ กรณี ศพส.กทม.

ภารกิจด้านยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหาจึงจำเป็นต้องทำให้ครบวงจร ทั้งด้านการปราบปรามผู้ค้าอย่างเด็ดขาด การป้องกันไม่ให้มีผู้เสพและผู้ค้ารายใหม่ รวมถึงการดูแลรักษาผู้ติดยา ซึ่งต้องใช้การบูรณาการให้ทุกกระทรวงสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับกรุงเทพมหานครที่มีปัญหาการทับซ้อนของการทำงาน และศพส.กทม. ที่ปัจจุบันดูแลด้านการป้องกันและการดูแลรักษาเป็นหลัก แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ด้านการปราบปราม และการหาข่าวเชิงรุกยังต้องพึ่งพาตำรวจนครบาลซึ่งไม่สามารถตั้งการข้ามสายงานได้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

๑.๑.๑ ให้ปรับปรุงโครงสร้าง ศพส.กทม. จัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่มีอำนาจสั่งการจากทั้งกรุงเทพมหานคร และส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยผลการประชุมให้ถือเป็นของยุติที่ส่วนราชการต่างๆ จะต้องนำกลับไปปฏิบัติ

๑.๑.๒ รูปแบบของคณะกรรมการที่เสนอข้างต้น มีข้อดีในกรณีที่ต้องประชุมไม่ครบ ก็ยังสามารถมีข้อสั่งการในรูปแบบของผลการประชุม เพื่อให้สามารถนำข้อสั่งการไปสู่การปฏิบัติต่อไปได้

๑.๑.๓ กำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี

๑.๒ กรณี ศพส. ๓๑๕

เห็นควรให้ปรับปรุง ศพส. ๓๑๕ ให้เป็นในรูปแบบของคณะกรรมการ เช่นเดียวกัน โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากกรุงเทพมหานคร ผู้แทนจากทั้ง 5 จังหวัด และผู้แทนจากส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้แทนจากทุกหน่วยงานจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งการ เพื่อให้สามารถนำผลการประชุมของ ศพส. ๓๑๕ ไปสู่การปฏิบัติได้

๑.๓ กรณี ศพส. ข. และ ศพส.บช.น.

เห็นควรให้คงไว้ซึ่งกลไกของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) และศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.) เนื่องจากเป็นกลไกที่ยังสามารถอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมของพื้นที่เขต

๑.๔ กรณีอื่นๆ

เห็นควรให้เพิ่มกลไกของผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครที่จะคอยกำกับเร่งรัด ตรวจสอบการดำเนินงานของกลไกอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมถึงการติดตาม รายงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานโดยผูกติดเรื่องการพิจารณาความดีความชอบของหัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต และพื้นที่ของตำรวจนครบาล

บทที่ ๕

สรุป

สรุป

จากการศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการที่เป็นอยู่ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับพื้นที่รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการปัญหาเสพติดภายใต้โครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการปัญหาเสพติด โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ แนวคิด งานวิจัย คำสั่ง ฯลฯ เพื่อพิจารณาและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของจากการพิจารณาการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าวในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ ให้สามารถนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่าสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีการพักเก็บยาบ้าจำนวนมากกระจายอยู่ทุกกลุ่มพื้นที่ และการเป็นตลาดการค้ายาบ้าใหญ่ที่สุดเนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่การค้า พักเก็บ และลำเลียงผ่าน สำหรับการลักลอบนำเข้า/ส่งออกระดับภูมิภาคและในประเทศ ทำให้มีการแพร่ระบาดและแพร่กระจายของยาเสพติดมากขึ้น โดยมีผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่เพิ่มมากขึ้นและมีอายุน้อยลง โดยผู้กระทำผิดและผู้เข้าบำบัดรายใหม่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีมากกว่าร้อยละ ๕๐ และอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น

จากผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการปัญหาเสพติดภายใต้โครงสร้างศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) และศูนย์ปฏิบัติการพลัง

แผ่นดินอาชญาเสพติดเขต (สพส.ข.) ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ พบว่าโครงสร้างดังกล่าวยังไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาเสพติด ดังนี้

๑. โครงสร้างและการบริหารจัดการของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินอาชญาเสพติดกรุงเทพมหานคร (สพส.กทม.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (สั่งราชการสำนักอนามัย) ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร (สั่งราชการสำนักอนามัย) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นรองผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (สั่งราชการสำนักงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด) เป็นเลขานุการ ไม่สามารถใช้ได้กับพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด อันเป็นผลมาจากกรุงเทพมหานครเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ การบริหารงานของกรุงเทพมหานครมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการทับซ้อนเชิงอำนาจหน้าที่ระหว่างกรุงเทพมหานครและราชการบริหารส่วนกลาง กรุงเทพมหานครจึงไม่ใช่องค์กรเดียวที่รับผิดชอบการบริหารกรุงเทพมหานคร แต่ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกจำนวนมากที่เข้ามาเกี่ยวข้องดำเนินการ ทำให้การบริหารงานของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไม่มีเอกภาพ แต่ละหน่วยงานทำงานอย่างแยกส่วน นอกจากนี้การขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาเสพติดของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินอาชญาเสพติดกรุงเทพมหานคร (สพส.กทม.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ แต่ในทางปฏิบัติผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้มอบหมายให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานคณะกรรมการ สพส.กทม.แทน และที่ผ่านมามีการขับเคลื่อนงานอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยใช้การประชุมคณะกรรมการฯ เพียง ๑ ครั้งต่อปี จึงไม่สามารถขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาเสพติดที่เป็นวาระของชาติได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม

๒. โครงสร้างและการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินอาชญาเสพติด (สพส.ข.) ซึ่งมีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ เป็นรองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายปกครอง เป็นกรรมการและเลขานุการ ยังเป็นกลไกที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด แต่องค์ประกอบของคณะกรรมการยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานที่ต้องมีภารกิจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขต อาทิ เช่น ผู้แทนของกระทรวงแรงงานซึ่งจะต้องเข้ามาดูแลเรื่องงาน เรื่องอาชีพของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษา ในการขับเคลื่อนงานอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับเขต มีการประชุมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นประจำไตรมาสละ ๑ ครั้ง รวมปีละ ๔ ครั้ง มีการกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขต และการประสานงานทั้งกับ

หน่วยงานภายในของกรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานครทราบเป็นตามวงรอบที่กำหนด

อย่างไรก็ดี การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามโครงสร้างดังกล่าว ยังพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไม่มีเอกภาพ เนื่องจากกรุงเทพมหานครจึงไม่ใช่องค์กรเดียวที่รับผิดชอบการบริหารกรุงเทพมหานคร แต่ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกจำนวนมากที่เข้ามาเกี่ยวข้องดำเนินการ ทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด

๒. การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาลยังคงมุ่งเน้นการเร่งรัดเพื่อค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ แล้วนำตัวเข้ารับการรักษา ไม่ได้มุ่งเน้นงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ปัญหาอุปสรรคอื่นๆ เช่น ความซ้ำซ้อนของแผนปฏิบัติการตามแผน ศพส.๓๑๕ กับแผนปกติ การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน ความหลากหลายของพื้นที่รับผิดชอบ ที่มีความแตกต่างทั้งในเชิงพื้นที่และโครงสร้างการบริหารจัดการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าที่ผ่านมากรุงเทพมหานครได้มีความพยายามในการจัดโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งดำเนินการตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่รัฐบาลกำหนด แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานในพื้นที่ยังดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) หรือแผนงานที่หน่วยงานต้นสังกัดสั่งการให้ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการและขาดพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถควบคุมและหยุดยั้งสถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดซึ่งนับวันจะลุกลามเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑. กรณี ศพส.กทม.

ภารกิจด้านยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องทำให้ครบวงจร ทั้งด้านการปราบปรามผู้ค้าอย่างเด็ดขาด การป้องกันไม่ให้มีผู้เสพและผู้ค้ารายใหม่ รวมถึงการดูแลรักษาผู้ติดยา ซึ่งต้องใช้การบูรณาการให้ทุกกระทรวงสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับกรุงเทพมหานครที่มีปัญหาการทับซ้อนของการทำงาน และศพส.กทม. ที่ปัจจุบันดูแลด้านการป้องกันและการดูแลรักษาเป็นหลัก แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ด้านการปราบปรามและการหาข่าวเชิงรุกยังต้องพึ่งพาตำรวจนครบาลซึ่งไม่สามารถสั่งการข้ามสายงานได้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

๑.๑ ให้ปรับปรุงโครงสร้าง ศพส.กทม. จัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่มีอำนาจสั่งการจากทั้งกรุงเทพมหานคร และส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยผลการประชุมให้ถือเป็นของยุติที่ส่วนราชการต่างๆ จะต้อง นำกลับไปปฏิบัติ

๑.๒ รูปแบบของคณะกรรมการที่เสนอข้างต้น มีข้อดีในกรณีที่ต้องประชุมไม่ครบ ก็ยังสามารถมีข้อสั่งการในรูปแบบของผลการประชุม เพื่อให้สามารถนำข้อสั่งการไปสู่การปฏิบัติต่อไปได้

๑.๓ กำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี

๒. กรณี ศพส. ๓๑๕

เห็นควรให้ปรับปรุง ศพส. ๓๑๕ ให้เป็นในรูปแบบของคณะกรรมการ เช่นเดียวกัน โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากกรุงเทพมหานคร ผู้แทนจากทั้ง 5 จังหวัด และผู้แทนจากส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้แทนจากทุกหน่วยงานจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งการ เพื่อให้สามารถนำผลการประชุมของ ศพส. ๓๑๕ ไปสู่การปฏิบัติได้

๓. กรณี ศพส. ข. และ ศพส.บช.น.

เห็นควรให้คงไว้ซึ่งกลไกของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) และศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.) เนื่องจากเป็นกลไกที่ยังสามารถอำนวยความสะดวกป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของพื้นที่เขต

๔. กรณีอื่นๆ

เห็นควรให้เพิ่มกลไกของผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครที่จะคอยกำกับ เร่งรัด ตรวจสอบการดำเนินงานของกลไกอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร รวมถึงการติดตาม รายงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานโดยผู้คิดเรื่องการ

พิจารณาความดีความชอบของหัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต และพื้นที่
ของตำรวจนครบาล

บรรณานุกรม

บทความจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

th.wikipedia.org/wiki/กรุงเทพมหานคร. “ข้อมูลกรุงเทพมหานคร” เข้าถึง ๖ เมษายน ๒๕๕๖.

ศิริกร ชันชหัตถ์. “การจัดองค์กร”. เอกสารวิชาการ. เข้าถึงได้จาก :

www.panithatyai.ac.th/division/vocation/sutep/html/information4.doc เข้าถึงวันที่

๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖.

หนังสือราชการ

กรุงเทพมหานคร. รายงานประจำปีกรุงเทพมหานคร ๒๕๓๓. กรุงเทพมหานคร. ๒๕๓๓.

คำสั่งกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ ๕๐/๒๕๕๖. เรื่อง การจัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดิน
กองบัญชาการตำรวจนครบาล ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๔/๒๕๕๔. เรื่อง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด,
ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔.

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๕/๒๕๕๔. เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะ
ยาเสพติด, ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔.

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๖/๒๕๕๔. เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการพลัง
แผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับพื้นที่. ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔.

คำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๔ คำสั่งศูนย์อำนวยการพลัง
แผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๔. ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๔.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร. “สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร” (เอกสารอัดสำเนา).

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. “สรุปผลการประชุมสัมมนาเพิ่มประสิทธิภาพในการ
ปราบปรามและป้องกันปัญหาเสพติด” ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ ณ
โรงแรมเฟลิกซ์ ริเวอร์แคว จังหวัดกาญจนบุรี. (เอกสารอัดสำเนา)

เอกสารราชการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. “สรุปผลการประชุมสัมมนาเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการปราบปรามและป้องกันยาเสพติด,” (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด. “ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔,” (เอกสาร โรเนียว เผยแพร่)

สำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด. “รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖,” (เอกสาร โรเนียว เผยแพร่)

สำนักงานศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด. “รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖,” (เอกสาร โรเนียว เผยแพร่)

วิทยานิพนธ์และเอกสารวิจัย

เกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. “รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินกลไกและระบบอำนวยการ และปฏิบัติการเพื่อประเมินผลในเชิงยุทธศาสตร์. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ๒๕๕๒.

เกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. “รายงานฉบับสมบูรณ์การจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๕.

เกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. “รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕), ๒๕๕๖.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พันเอก ตระกูล พุเจริญยศ	
วัน เดือน ปีเกิด	7 มกราคม 2505	
การศึกษา	วุฒิปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ไร่พิทักษ์โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	
เมื่อเข้ารับราชการแล้ว		
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2529	นายแพทย์ประจำศูนย์การทหารปืนใหญ่
โดยย่อ	พ.ศ. 2536	นายแพทย์ประจำ รพ.ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
	พ.ศ. 2538	ศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
ตำแหน่งปัจจุบัน	นายทหารปฏิบัติการประจำ พบ.ช่วยราชการกรมแพทย์ทหารบก	

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย พันเอก ตรีคุณ พุทธิชัยยศ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๖

ตำแหน่ง นายทหารปฏิบัติการประจำ พบ.ช่วยราชการกรมแพทย์ทหารบก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีประวัติการต่อสู้และดำเนินการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดมาอย่างยาวนาน เนื่องจากมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติด โดยภาครัฐได้ทุ่มเทงบประมาณเป็นจำนวนมหาศาล และสรรพกำลังเพื่อดำเนินการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด การสกัดกั้น การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนใน การนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูเพื่อให้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งการป้องกันกลุ่มเสี่ยงไม่ให้เข้ามาในวงจรของยาเสพติด ซึ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาปัญหายาเสพติดที่เคยแพร่ระบาดอย่างหนักได้ถูกขจัดให้หมดไปอยู่ในระดับที่ควบคุมได้และไม่เป็นภัยคุกคามต่อการดำรงชีวิตตามปกติสุขของประชาชนแล้วนั้น แต่ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้หวนกลับคืนมาสร้างความทุกข์เดือดร้อนแก่ประชาชนในทุกพื้นที่ และได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนเป็นวิกฤตสำคัญของชาติ บ้านเมืองอีกครั้งหนึ่ง ทั้งปัญหาการผลิต การค้าและการแพร่ระบาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ กรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่ที่มีการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดมากที่สุดในประเทศ

ด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดดังกล่าว รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงได้ยกปัญหาเสพติดขึ้นเป็นวาระแห่งชาติและเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องมีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ผนึกกำลังเร่งแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยกำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔) และกำหนดกลไกการบริหารจัดการ โดยจัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) เป็นกลไกอำนวยการแก้ไข ปัญหาเสพติดในระดับชาติ (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๕/๒๕๕๔) และให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับกรม/หน่วยงาน ระดับภาค/พื้นที่ตามแนวชายแดน ไปจนถึงระดับจังหวัด รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการปัญหาเสพติด (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๖/๒๕๕๔) สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดรูปแบบเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ โดยให้มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในระดับเขตมีศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขต แม้ว่าที่ผ่านมากทม. ได้มีความพยายามในการจัดโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหาเสพติด รวมทั้งดำเนินการตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดตามที่รัฐบาลกำหนด แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานในพื้นที่ยังดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) หรือแผนงานที่หน่วยงานต้นสังกัดสั่งการให้ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะ ต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการและขาดพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถควบคุมและหยุดยั้งสถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดซึ่งนับวันจะลุกลามเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ถือเป็น “เหยื่อ” (Victim) อันโอชะของนักค้ายาเสพติด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการปัญหาเสพติดภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าว เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมและลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติดมิให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความสงบสุข และความปลอดภัยของประชาชนตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น
๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างและกลไกดังกล่าวในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖
๒. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาวิจัยเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
๒. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยใช้การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน และการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ที่เกี่ยวข้อง
๓. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ แนวคิด งานวิจัย คำสั่ง ฯลฯ มาพิจารณาและวิเคราะห์ร่วมกัน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ตามประเด็นคำถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา แล้วสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

๑. โครงสร้างและการบริหารจัดการของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพส.กทม.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการ ไม่สามารถใช้ได้กับพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด อันเป็นผลมาจากกรุงเทพมหานครเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ การบริหารงานของกรุงเทพมหานครมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมจากภายนอกที่มีการทับซ้อนเชิงอำนาจหน้าที่ระหว่างกรุงเทพมหานครและราชการบริหารส่วนกลาง กรุงเทพมหานครจึงไม่ใช่องค์กรเดียวที่รับผิดชอบการบริหารกรุงเทพมหานคร แต่ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกจำนวนมากที่เข้ามาเกี่ยวข้องดำเนินการ ทำให้การบริหารงานของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไม่มีเอกภาพ แต่ละหน่วยงานทำงานอย่างแยกส่วน อีกทั้ง ในทางปฏิบัติผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มอบหมายให้รองผู้ว่าราชการ

กรุงเทพมหานครเป็นประธานคณะกรรมการ ศพส.กทม.แทน และที่ผ่านมีการขับเคลื่อนงาน
 อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้การประชุมคณะกรรมการฯ เพียง ๑ ครั้งต่อปี
 จึงไม่สามารถขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นวาระของชาติได้อย่างคล่องตัว
 มีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม

๒. โครงสร้างและการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
 (ศพส.บ.) ซึ่งมีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการ เป็นกลไกที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจ
 หน้าที่ที่กำหนด แต่องค์ประกอบของคณะกรรมการยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานที่ต้องมีภารกิจในการ
 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขต อาทิเช่น ผู้แทนของกระทรวงแรงงานซึ่งจะต้องเข้า
 มาดูแลเรื่องงาน เรื่องอาชีพของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษา ในการขับเคลื่อนงานอำนวยการป้องกัน
 และแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับเขต มีการประชุมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นประจำ
 ไตรมาสละ ๑ ครั้ง รวมปีละ ๔ ครั้ง มีการกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 ในพื้นที่เขต และการประสานงานทั้งกับหน่วยงานภายในของกรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้ ศพส.กทม. ทราบเป็นตามวงรอบที่
 กำหนด

นอกจากนี้ ยังมีคณะทำงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะ
 ยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส. ๑๑๕) ซึ่งเป็นอีกกลไกหนึ่ง
 จัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมกลไกอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่กรุงเทพมหานครของ
 ศพส.กทม. ซึ่งการดำเนินงานตามแผนของ ศพส.๑๑๕ แทบจะไม่ได้มีอะไรแตกต่างไปจากงาน
 ปกติที่หน่วยงานปฏิบัติกันอยู่ โดยมุ่งเน้นแต่เรื่องการเร่งรัดเพื่อค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่
 แล้วนำตัวเข้ารับการบำบัดรักษา ไม่ได้มุ่งเน้นงานด้านอื่นๆ ที่ถูกระงับไว้ในอำนาจหน้าที่ อุปสรรค
 สำคัญ ได้แก่ ความซ้ำซ้อนกับแผนปกติ ความรู้ความเข้าใจในแผนปฏิบัติการยังกระจุกกับผู้บริหาร
 ความหลากหลายของพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้เกิดความสับสนในการบังคับ

อีกหนึ่งโครงสร้างองค์กรที่เป็นการอำนวยการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการ
 ปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
 กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.) ซึ่งมีผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นผู้อำนวยการ
 มีรองผู้บัญชาการ ๕ ท่าน เป็นรองผู้อำนวยการ และมีเจ้าหน้าที่ของ ศพส.บช.น. เป็น
 ผู้ช่วยเลขานุการ ยังเป็นกลไกอำนวยการด้านการปราบปรามยาเสพติดที่สามารถดำเนินการได้อย่าง
 ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการอำนวยการผ่านการประชุมซึ่งจัดเป็น
 วาระประจำทุกเดือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

๑. หากกลไกที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร แทนกลไกของ ศพส.กทม. โดยใช้กลไกของคณะกรรมการบริหารสำนักงานศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดซึ่งมีรองปลัดกรุงเทพมหานคร สังกัดราชการสำนักอนามัย เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นรองประธานกรรมการ รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (สังกัดราชการสำนักงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด) เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ควรจัดตั้งสำนักงานศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานครเป็นกลไกของฝ่ายเลขานุการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่

๒. ให้คงไว้ซึ่งกลไกของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต (ศพส.ข.) เนื่องจากเป็นกลไกที่ยังสามารถอำนวยความสะดวกป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมของพื้นที่เขต

๓. ให้ยกเลิกโครงสร้างและกลไกของศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล

๔. ให้คงไว้ซึ่งกลไกของศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศพส.บช.น.)

๕. ให้เพิ่มกลไกของผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครที่จะคอยกำกับ เร่งรัดตรวจสอบการดำเนินงานของกลไกอำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมถึงการติดตาม รายงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานโดยผูกติดเรื่องการพิจารณาความดีความชอบของหัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต และพื้นที่ของตำรวจนครบาล

ABSTRACT

Title Structural and management of Thai Government against drug problem.

Field Social - Psychology

Name Colonel Trakool Foojareonyos Course NDC. Class 56

Thailand is one of the countries facing drug problem for ages. The government of Prime Minister Yingluck Shinawatra raised drug problem as a national agenda and launched the strategy of Thai government's anti-drug campaigns and establishes National Command Centre for Combating Drugs (NCCD) as a center of narcotic control and the Anti drug administration centers in every level form Central Government to local administration. Bangkok governor also set up the Bangkok Command Centre for Combating Drugs (BCCD) as a central command and establishes Bangkok District Command Centre for Combating Drugs (BDCCD) for the district command. However, the research found that those Bangkok command centers did not operated effectively. Each government agency operated separately focused on their main function but not collaborate with each others. The epidemic of Drug used and Trafficking are seriously spread all over Bangkok district especially juveniles. The researcher is therefore suggested restructuring those Command Centers for Combating Drugs to improve their management, operation and collaboration in order to be more effective on narcotic control, reduce drug used and trafficking.